

**TÜRK HAVA YOLLARI  
ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihi İtibarıyla ve  
Aynı Tarihte Sona Eren Yıla Ait  
Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

Bu rapor 9 sayfa bağımsız denetçi raporu ve 95 sayfa finansal tablolar ve finansal tablolara ilişkin açıklayıcı dipnotları içermektedir.



KPMG Bağımsız Denetim ve  
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.  
İş Kuleleri Kule 3 Kat:2-9  
Levent 34330 İstanbul  
Tel +90 212 316 6000  
Fax +90 212 316 6060  
www.kpmg.com.tr

## Bağımsız Denetçi Raporu

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Genel Kurulu'na

### A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

#### Görüş

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı'nın ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiştir bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

#### Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz

### *Kilit Denetim Konuları*

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

#### *Hasılatın, yolcu uçuş yükümlülüğünün ve Sık Uçuş Programı yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi*

Hasılat, yolcu uçuş yükümlülüğü ve sık uçuş programı yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımlarının detayı için sırasıyla, Dipnot 2.4.1 ve 2.4.21 'e bakınız.

<b>Kilit Denetim Konusu</b>	<b>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</b>
<p><u><i>Hasılatın ve yolcu uçuş yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi</i></u></p> <p>Grup'un hasılatının büyük bir kısmı yolcu gelirlerinden oluşmaktadır. Yolcu gelirleri, taşıma hizmeti tamamlandığında hasılat olarak muhasebeleştirilmektedir. Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletler ise ilgili uçuş yapılanaya kadar yolcu uçuş yükümlülüğü olarak muhasebeleştirilmektedir. Hasılatın muhasebeleştirilmesi ile ilgili olarak yönetimin önemli tahmin ve yargıları şu şekildedir:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletlerden elde edilen gelirin doğru dönemde hasılat olarak finansal tablolara alınması önemli ölçüde yönetim muhakemesi gerektirmektedir.</li><li>• Grup, uçuş hizmeti sağlamadan yazdığı geliri (bilet yanma geliri) istatistiksel verilere göre tespit ettiğinden, yolcu gelirlerinden elde edilen hasılat olarak muhasebeleştirilen bu gelirler yönetimin tahmin ve muhakemesini içermektedir.</li><li>• Taşıma hizmetinin tamamlanıp hasılatın finansal tablolara alınması sırasında, karmaşık ve birden fazla dahili Bilgi Teknolojileri ("BT") sistemleri arasında bilgi paylaşımı gerçekleşmekte ve bu paylaşım büyük hacimde işlenen veri içermektedir.</li></ul>	<p>Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• BT uzmanlarımızdan yardım alınmak suretiyle yolcu gelirini muhasebeleştirmek için kurulmuş olan iç kontrol ve BT sistemleri kontrollerinin, tasarım, uygulama ve etkinliğini test ettik.</li><li>• Yolcu gelirlerini tanımlamak üzere yapılandırılmış sistemlerin uygulama kontrollerini test ettik.</li><li>• Dış pazar verilerini ve BT uzmanlarımız tarafından test edilen trafik verileri aracılığı ile beklenti analizleri gerçekleştirdik.</li><li>• Henüz uçuşu gerçekleşmemiş yolcu bilet gelirlerinin, örneklem yoluyla seçilen satışlardan satış tarihini ve biletin geçerliliğini test ettik. Ayrıca, kullanılmayacağı istatistiksel veriler vasıtasıyla tahmin edilen biletlere atfedilebilen uçuş fiyatlarını belirlemek için kullanılan yöntemlerin tutarlılığını ve</li></ul>

<p>Henüz uçuşu gerçekleşmemiş biletler üzerinden hasılat tutarının hesaplanmasında kullanılan tahminlerin ve bu hasılat tutarının doğru dönemde muhasebeleştirilmesinin muhakeme gerektirmesi, yolcu gelirlerinin muhasebeleştirilmesi için kullanılan BT sistemlerinin karmaşıklığı ve işlenen veri hacminin büyüklüğü sebebiyle hasılatın ve yolcu yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi kilit denetim konuları olarak belirlenmiştir.</p> <p><u><i>Sık Uçuş Programı yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi</i></u></p> <p>Grup, üyelerine "Miles and Smiles" adında bir Sık Uçuş Programı dahilinde birikmiş mesafe üzerinden hesaplanan ücretsiz uçuş ödülü vermektedir. Uçuş ödülü, satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Hasılat olarak kaydedilen bedelin bir kısmı, müşteriye sunulan hizmetlere işlem bedeli dikkate alınmak suretiyle dağıtılarak, söz konusu hizmetler müşteriye sunuldukça (taşıma hizmeti verildiğinde) hasılat olarak finansal tablolara alınmaktadır.</p> <p>Mil yükümlülükleri olarak muhasebeleştirilen uçuş ödülü, millerinin kullanılması durumunda geçerli olacak değerinden takip edilmektedir. Grup, kullanılmayacağını tahmin ettiği milleri, istatistiki verilere (yanma oranlarına) dayandırarak hasılat olarak finansal tablolara almaktadır. Sık uçuş programı kapsamında ödül olarak verilen millerin değerini belirlemeye yönelik tahminler ile kullanılmadan sona erecek olan millerin yanma oranının tespit edilmesinin karmaşık olmasının yanı sıra yönetimin muhakemesini ve tahminlerini içermesi nedeniyle Sık Uçuş Programı yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.</p>	<p>aritmetik hesaplamasını da kontrol ettik.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Miles and Smiles ödülleri için değerini belirlemek için kullanılan modellerde uygulanan tahmin ve varsayımları değerlendirdik.</li><li>• Raporlama dönemi sonu itibarıyla hesaplanan mil yükümlülüklerinin, mil programlarına uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla, kullanılan millere karşılık gelen değeri ve buradan türetilen varsayım ve parametreleri test ettik.</li><li>• BT uzmanlarımızın yardımı vasıtasıyla mil yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi için kurulmuş olan iç kontrol ve BT sistemleri kontrollerinin, tasarım, uygulama ve etkinliğini test ettik. Bununla beraber, otomatik olmayan kilit iç kontrol testlerinin uygunluğunu ve etkinliğini de test ettik.</li><li>• Geçmiş istatistiki itfa modelleri ve gözlemlenebilir piyasa fiyatları ile karşılaştırma yoluyla ödül olarak verilecek olan mil değerlerinin hesaplamalarını test etmeyi amaçladık. Bu kapsamda, modeller üzerinde uygulanan kontrolleri test ettik. Geçmişteki deneyimleri dikkate alarak kullanılmadan sona erecek olan mil miktarını tahmin etmek için kullanılan varsayımların uygunluğunu test ettik.</li></ul>
--	--

### Uçakların parçalara ayrılarak muhasebeleştirilmesi

Uçakların parçalara ayrılarak muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımlarının detayı için Dipnot 2.4.3'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
<p>31 Aralık 2019 itibarıyla maddi duran varlıklar altında muhasebeleştirilen uçaklar Grup'un toplam varlıklarının yaklaşık olarak % 56'sını oluşturmaktadır.</p> <p>Uçakların değerinin ölçülmesinde kullanılan yönetimin önemli tahmin ve yargıları şu şekildedir:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Uçakların faydalı ömürlerinin ve kalıntı değerlerinin belirlenmesi,</li><li>• Uçakların ne şekilde parçalara ayrılacağına belirlenmesi,</li><li>• Farklı parçalarına göre ayrıştırılan uçakların net defter değerlerinin incelenmesi (nakit yaratan birimler (NYB)),</li><li>• Grup, doğrudan satın alım veya finansal kiralama yöntemiyle edinilen uçaklarının maliyetlerini uçak gövdesinin ve motorlarının yapılacak büyük bakımlar sırasında yenilenecek olan önemli kısımlarını dikkate alarak gövde, gövde büyük bakım, motor ve motor büyük bakım olacak şekilde parçalara ayırmaktadır. Gövde büyük bakım ve motor büyük bakım parçaları bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün düşük olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır.</li></ul> <p>Uçaklarının parçalara ayrılarak faydalı ömürlerinin belirlenmesi önemli ölçüde yönetim tahmin ve muhakemesi içerdiğinden, bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.</p>	<p>Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Faydalı ömür ve kalıntı değer tahminlerini Grup'un filo planı ile son dönemlerde yapmış olduğu uçak alım/kiralama işlemleri ve sözleşme hakları ile karşılaştırdık.</li><li>• Grup filosundaki uçakların ayrıştırılmış önemli uçak parçalarını ve ömürlerini sektörel uygulamalarla karşılaştırdık.</li><li>• Grup'un amortisman politikalarını, uçakların ve ilgili ekipmanların tahmini faydalı ömürleri ve kalıntı değerleri ile birlikte gelecekteki satın alımları ve uçakların elden çıkarmalarını da içeren, filo planı için planlarını analiz ettik.</li><li>• Uçak parçalarının faydalı ömürlerini sektörel ortalama aralıkları ile karşılaştırdık.</li><li>• Amortisman giderlerini; önceden belirlenmiş faydalı ömürler üzerinden yeniden hesapladık.</li></ul>

### TFRS 16 Kiralamalar Standardının İlk Uygulaması

TFRS 16 Kiralamalar Standardının ilk uygulaması ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımlarının detayı için Dipnot 2.4.4'e bakınız.

<b>Kilit Denetim Konusu</b>	<b>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</b>
<p>TFRS 16, mevcut TMS 17 Kiralama İşlemleri standardının yerini almış ve kiralamaların nasıl tanımlanacağını, ölçüleceğini, sunulacağını ve kiralamalarla ilgili nelerin açıklanması gerektiğini düzenlemektedir.</p> <p>TFRS 16, kiralama süresinin 12 aydan kısa olduğu ya da dayanak varlığın düşük bir değere sahip olduğu durumlarda sağlanan muafiyetler dışında, kiracılar için tüm kiralamalardan kaynaklanan yükümlülüklerini ve kullanım hakkı varlıklarını muhasebeleştirmesini gerektiren tek bir kira muhasebe modeli sunmaktadır.</p> <p>TFRS 16, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerli olup, Grup, TFRS 16'yı ilk olarak 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşımı kullanarak uygulamıştır. Bu nedenle, TFRS 16'nın ilk uygulaması sonucu oluşan geçiş etkisini kümülatif olarak karşılaştırmalı bilgileri yeniden düzenlenmeden 1 Ocak 2019 tarihinde geçmiş yıllar karlarında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtmayı tercih etmiştir.</p> <p>TFRS 16 kapsamında kullanım hakkı varlığı ve kira yükümlülüğünü ölçmek için yapılan varsayım ve tahminler önemli düzeyde yönetim muhakemesi gerektirmektedir. Bu varsayım ve tahminler, özellikle kiralama süresinin değerlendirilmesini, uygun olan durumlarda kullanım hakkı varlığının</p>	<p>Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Grup yöneticileri ile görüşmelerimiz sonucunda, Grup'un kira sözleşmelerinin veya kiralama işlemi içeren sözleşmelerin belirleme sürecini anladık.</li><li>• Grup ve kiraya verenler arasında imzalanan kiralama sözleşmelerinden örneklem yoluyla seçmiş olduğumuzu inceledik ve kiralamaların uygun şekilde tanımlanıp tanımlanmadığını değerlendirdik.</li><li>• Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen dayanak varlıklar ve kiralama süresi 12 aydan kısa olan kiralamalar için yararlanılan muafiyetler için örneklem yoluyla seçmiş olduğumuz kira sözleşmelerinin ilgili hükümlerini inceledik ve uygunluğunu değerlendirdik</li><li>• Kapsama alınan sözleşmelerin vadelerine ve döviz cinsine göre kullanılan iskonto oranlarını inceledik.</li><li>• Grup'un kullanım hakkı varlıklarını ve kira yükümlülüklerinin belirlenmesine esas teşkil eden hesaplamalarını temin ettik, her bir kiralama örneği için, kiralama sözleşmelerinde sayısal olarak kullanılan girdileri doğruladık, kullanılan iskonto oranlarının uygunluğunun değerlendirdik ve yeniden hesaplama yapmak suretiyle kontrollerini gerçekleştirdik.</li><li>• Grup'un kullanım hakkı varlıkları ve kira yükümlülüklerine ilişkin kullanılan</li></ul>



<p>bileşenlerini, uçaklar için iade yükümlülüklerinin hesaplanmasını ve uygun iskonto oranlarının belirlenmesini içerir.</p> <p>TFRS 16'nın ilk uygulanmasından kaynaklanan düzeltmelerin Grup'un konsolide finansal tabloları açısından önemli olması nedeniyle ilk geçişe ilişkin yapılan açıklamalar denetimimizde odaklanılan bir alan olmuştur.</p> <p>Kiralama sözleşmeleri karmaşık yapıda olabileceğinden her bir duruma özgü muhasebeleştirme esasları belirlenirken yönetim tarafından önemli muhakemelerin yapılmasını gerektireceğinden "TFRS 16'nın ilk uygulaması", kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.</p>	<p>muhasebe politikalarının TFRS 16'ya uygunluğunu değerlendirdik.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Grup'un uçak kullanım hakkı varlık bileşenlerini ve uçak iade hükümlerinin muhasebeleştirilmesini değerlendirdik ve örneklem yolu ile test ettik.</li><li>• Konsolide finansal tablo dipnotlarında TFRS 16'ya ilk geçişin etkilerine ve kiralamalara ilişkin yapılan açıklamaların yeterliliğini ve uygunluğunu değerlendirdik.</li></ul>
--	--



### *Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları*

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

### *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları*

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.





- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ve -varsa- ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.



## B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 4 Mart 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

2) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin ve konsolide finansal tablolarının TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

3) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi  
A member firm of KPMG International Cooperative

  
Gökhan Arslan  
Sorumlu Denetçi  
5 Mart 2020  
İstanbul, Türkiye

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

VARLIKLAR	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<b>Dönen Varlıklar</b>			
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	12.328	8.606
Finansal Yatırımlar	6	2.377	2.733
Ticari Alacaklar			
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	9	5	10
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	10	3.200	2.992
Diğer Alacaklar			
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	9	166	18
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	12	6.258	6.199
Türev Araçlar	35	312	299
Stoklar	13	1.723	1.000
Peşin Ödenmiş Giderler	14	884	1.011
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	32	257	318
Diğer Dönen Varlıklar	24	829	520
<b>TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR</b>		<b>28.339</b>	<b>23.706</b>
<b>Duran Varlıklar</b>			
Finansal Yatırımlar	6	532	454
Diğer Alacaklar			
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	12	7.577	5.280
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	3	2.191	1.884
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller		-	2
Maddi Duran Varlıklar	15	102.534	73.219
Maddi Olmayan Duran Varlıklar			
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	16	489	429
- Şerefiye	17	74	65
Peşin Ödenmiş Giderler	14	5.135	4.037
<b>TOPLAM DURAN VARLIKLAR</b>		<b>118.532</b>	<b>85.370</b>
<b>TOPLAM VARLIKLAR</b>		<b>146.871</b>	<b>109.076</b>

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız	Bağımsız
		Denetimden Geçmiş	Denetimden Geçmiş
KAYNAKLAR		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<b>Kısa Vadeli Yükümlülükler</b>			
Kısa Vadeli Borçlanmalar	7	7.374	5.780
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7-18	9.557	6.680
Uzun Vadeli Kiralama Borçlarının Kısa Vadeli Kısımları	7-18	1.519	-
Diğer Finansal Yükümlülükler	8	113	32
Ticari Borçlar			
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	9	1.019	1.213
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	10	5.689	4.162
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	11	948	1.053
Diğer Borçlar			
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	12	580	412
Türev Araçlar	35	416	1.033
Ertelemiş Gelirler	14	6.361	5.507
Kısa Vadeli Karşılıklar			
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	20	233	200
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	20	76	87
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	24	1.532	1.087
<b>TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER</b>		<b>35.417</b>	<b>27.246</b>
<b>Uzun Vadeli Yükümlülükler</b>			
Uzun Vadeli Borçlanmalar	7-18	53.429	43.342
Uzun Vadeli Kiralama Borçları	7-18	7.547	-
Diğer Borçlar			
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	12	223	188
Ertelemiş Gelirler	14	713	342
Uzun Vadeli Karşılıklar			
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	22	804	685
- Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar		265	-
Ertelemiş Vergi Yükümlülüğü	32	7.678	5.989
<b>TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER</b>		<b>70.659</b>	<b>50.546</b>
<b>Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar</b>			
Ödenmiş Sermaye	25	1.380	1.380
Sermaye Düzeltmesi Farkları	25	1.124	1.124
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler			
- Tanımlanmış Emeklilik Paylarındaki Aktüeryal Kayıplar	25	( 226)	( 184)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler			
- Yabancı Para Çevrim Farkları	25	20.757	16.687
- Riskten Korunma Kazançları	25	1.017	1
-Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan Kayıplar	25	( 4)	( 37)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	25	184	59
Geçmiş Yıllar Karları	25	12.024	8.206
Net Dönem Karı		4.536	4.045
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		40.792	31.281
Kontrol gücü olmayan paylar		3	3
<b>TOPLAM ÖZKAYNAKLAR</b>		<b>40.795</b>	<b>31.284</b>
<b>TOPLAM KAYNAKLAR</b>		<b>146.871</b>	<b>109.076</b>

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu**  
**(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)**

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
<b><u>KAR VEYA ZARAR KISMI</u></b>			
Hasılat	26	75.118	62.853
Satışların Maliyeti (-)	27	( 62.039)	( 49.284)
<b>BRÜT KAR</b>		<b>13.079</b>	<b>13.569</b>
Genel Yönetim Giderleri (-)	28	( 1.695)	( 1.238)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	28	( 8.015)	( 6.185)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	29	2.043	799
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	29	( 370)	( 753)
<b>ESAS FAALİYET KARI</b>		<b>5.042</b>	<b>6.192</b>
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	30	963	493
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	30	( 452)	( 7)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	3	469	656
<b>FİNANSMAN GELİRİ ÖNCESİ FAALİYET KARI</b>		<b>6.022</b>	<b>7.334</b>
Finansman Gelirleri	31	780	753
Finansman Giderleri (-)	31	( 1.746)	( 2.853)
<b>SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI</b>		<b>5.056</b>	<b>5.234</b>
<b>Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri</b>		<b>( 520)</b>	<b>( 1.189)</b>
Dönem Vergi Gideri	32	( 1)	( 182)
Ertelenmiş Vergi Gideri	32	( 519)	( 1.007)
<b>SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI</b>		<b>4.536</b>	<b>4.045</b>
<b>DÖNEM KARININ DAĞILIMI</b>			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		<b>1</b>	<b>-</b>
- Ana Ortaklık Payları		<b>4.535</b>	<b>4.045</b>
<b><u>DİĞER KAPSAMLI GELİRLER</u></b>			
<b>Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar</b>		<b>5.119</b>	<b>7.246</b>
Yabancı Para Çevrim Farkları		4.070	7.516
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan Kazançlar / (Kayıplar)		42	( 50)
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklara İlişkin Diğer Kapsamlı Gelir, Vergi Etkisi		( 9)	10
Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları/(Kayıpları)		1.258	( 326)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları/(Kayıpları)		35	8
Nakit Akış Riskinden Korunmaya İlişkin Vergi (Gideri)/Geliri		( 277)	88
<b>Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar</b>		<b>( 42)</b>	<b>( 129)</b>
Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)/Kazançlar		( 52)	( 161)
Diğer Kapsamlı Gelirlere İlişkin Vergi Geliri/(Gideri)		10	32
<b>DİĞER KAPSAMLI GELİR</b>		<b>5.077</b>	<b>7.117</b>
<b>TOPLAM KAPSAMLI GELİR</b>		<b>9.613</b>	<b>11.162</b>
<b>Pay Başına Kar (Kr)</b>	33	3,29	2,93
<b>Sulandırılmış Pay Başına Kar (Kr)</b>	33	3,29	2,93

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Düzeltmesi Farkları	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler			Birikmiş Karlar			Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar Toplamı	
				Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazanç/(Kayıpları)	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan Kazançlar (Kayıplar)	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karları			Net Dönem Karı
<b>1 Ocak 2019 itibarıyla bakiyeleri</b>	<b>1.380</b>	<b>1.124</b>	<b>(184)</b>	<b>16.687</b>	<b>1</b>	<b>(37)</b>	<b>59</b>	<b>8.206</b>	<b>4.045</b>	<b>31.281</b>	<b>3</b>	<b>31.284</b>
IFRS 16 uyarlama etkisi	-	-	-	-	-	-	-	(102)	-	(102)	-	(102)
<b>1 Ocak 2019 itibarıyla yeniden düzenlenen bakiyeleri</b>	<b>1.380</b>	<b>1.124</b>	<b>(184)</b>	<b>16.687</b>	<b>1</b>	<b>(37)</b>	<b>59</b>	<b>8.104</b>	<b>4.045</b>	<b>31.179</b>	<b>3</b>	<b>31.182</b>
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	4.045	(4.045)	-	-	-
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	(42)	4.070	1.016	33	125	(125)	4.536	9.613	-	9.613
<b>31 Aralık 2019 bakiyeleri</b>	<b>1.380</b>	<b>1.124</b>	<b>(226)</b>	<b>20.757</b>	<b>1.017</b>	<b>(4)</b>	<b>184</b>	<b>12.024</b>	<b>4.536</b>	<b>40.792</b>	<b>3</b>	<b>40.795</b>

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Düzeltmesi Farkları	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler		Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler			Birikmiş Karlar		Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar Toplamı
			Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan Kazançlar (Kayıplar)	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karları	Net Dönem Karı			
<b>1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeleri</b>	<b>1.380</b>	<b>1.124</b>	<b>(55)</b>	<b>9.171</b>	<b>231</b>	<b>3</b>	<b>59</b>	<b>7.619</b>	<b>639</b>	<b>20.171</b>	<b>-</b>	<b>20.171</b>
IFRS 15 uyarlama etkisi	-	-	-	-	-	-	-	(23)	-	(23)	-	(23)
IFRS 9 uyarlama etkisi	-	-	-	-	-	-	-	(29)	-	(29)	-	(29)
<b>1 Ocak 2018 Tarihi İtibarıyla Yeniden Düzenlenmiş</b>	<b>1.380</b>	<b>1.124</b>	<b>(55)</b>	<b>9.171</b>	<b>231</b>	<b>3</b>	<b>59</b>	<b>7.567</b>	<b>639</b>	<b>20.119</b>	<b>-</b>	<b>20.119</b>
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	639	(639)	-	-	-
Kontrol gücü olmayan paylar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	(129)	7.516	(230)	(40)	-	-	4.045	11.162	-	11.162
<b>31 Aralık 2018 bakiyeleri</b>	<b>1.380</b>	<b>1.124</b>	<b>(184)</b>	<b>16.687</b>	<b>1</b>	<b>(37)</b>	<b>59</b>	<b>8.206</b>	<b>4.045</b>	<b>31.281</b>	<b>3</b>	<b>31.284</b>

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Nakit Akış Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden	Bağımsız Denetimden
		Geçmiş	Geçmiş
		1 Ocak -	1 Ocak -
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Net Dönem Karı		4.536	4.045
<b>Dönem Net Karı/(Zararı) Mutabakatı ile İlgili Düzeltmeler</b>			
Amortisman ve İfta Gideri İle İlgili Düzeltmeler	15-16	8.624	5.254
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	20-22	117	113
Borç Karşılıkları ile İlgili Düzeltmeler	20	(10)	4
Muhtemel Riskler için Ayrılan Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	36	108	(27)
Faiz Gelirleri ile İlgili Düzeltmeler	30-31	(552)	(640)
Faiz Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	22-31	1.453	1.284
Gerçekleşmemiş Yabancı Para Çevrim Farkları İle İlgili Düzeltmeler		(3.643)	1.763
Hibe Krediler ile İlgili Düzeltmeler	14	1	5
Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Gerçeğe Uygun Değer Kazançları ile İlgili Düzeltmeler		2	-
Türev Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları ile İlgili Düzeltmeler	31	123	(265)
İştiraklerin Dağıtılmamış Karları İle İlgili Düzeltmeler	3	(469)	(656)
Vergi Gideri İle İlgili Düzeltmeler	32	520	1.189
Maddi Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kazançlar ile İlgili Düzeltmeler	30	415	(25)
Diğer Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar ile İlgili Düzeltmeler	15	220	140
<b>İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler</b>		<b>11.445</b>	<b>12.184</b>
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış	10	6	-
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış	10	170	103
İlişkili Olmayan Taraflardan Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Artış	12	451	(1.384)
Stoklardaki Azalışlar İle İlgili Düzeltmeler	13	(567)	14
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Artış	14	(305)	(1.661)
İlişkili Taraflara Ticari Borçlardaki (Azalış) / Artış	9	(335)	301
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlardaki Artış	10	945	499
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki Azalış	11	(230)	-
İlişkili Olmayan Taraflara Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki (Azalış) / Artış	12	756	(197)
Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış	14	1.004	255
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki (Artış)/ Azalış	24	(194)	4
<b>Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları</b>		<b>13.146</b>	<b>10.118</b>
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	22	(55)	(50)
Vergi Ödemeleri	32	(62)	(455)
<b>İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit</b>		<b>13.029</b>	<b>9.613</b>
<b>YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI</b>			
Maddi Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		99	75
Maddi Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları (*)	15-16	(5.751)	(5.400)
Diğer Uzun Vadeli Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları / (Girişleri)	6	599	(1.828)
Verilen Diğer Nakit Avans ve Borçlar	12	(1.282)	(4.664)
Alınan Temettüleri		341	150
Alınan Faiz	30-31	481	640
<b>Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Akışları</b>		<b>(5.513)</b>	<b>(11.027)</b>
<b>FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI</b>			
Kredilerden Elde Edilen Nakit	7	18.010	14.634
Kredi Geri Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(12.975)	(6.271)
Finansal Kiralama Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(5.555)	(4.384)
Kira yükümlülükleri ödemeleri		(1.934)	-
Ödenen Faiz		(1.413)	(1.042)
Diğer Nakit (Çıkışları) / Girişleri	8	73	(49)
<b>Finansman Faaliyetlerinde Kullanılan Net Nakit</b>		<b>(3.794)</b>	<b>2.888</b>
<b>Nakit ve Nakit Benzeri Değerlerdeki Net Değişim</b>		<b>3.722</b>	<b>1.474</b>
<b>Nakit ve Nakit Benzeri Değerlerin Dönem Başı Bakiyesi</b>		<b>8.606</b>	<b>7.132</b>
<b>Nakit ve Nakit Benzeri Değerlerin Dönem Sonu Bakiyesi</b>	5	<b>12.328</b>	<b>8.606</b>

(\*) 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönemde 19.041 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 13.290 TL'lik kısmı kiralama yöntemi ile yapılmıştır (31 Aralık 2018: 9.941 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 4.541 TL'lik kısmı kiralama yöntemi ile yapılmıştır.)

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı (“Şirket” veya “THY”) 1933 yılında Türkiye’de kurulmuştur. 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Şirket’in hissedarları ve hisse dağılımı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Türkiye Varlık Fonu	% 49,12	% 49,12
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	-	-
Diğer (Halka Açık Kısım)	% 50,88	% 50,88
Toplam	<u>% 100,00</u>	<u>% 100,00</u>

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Şirket ile Bağlı Ortaklıklarında (hep birlikte “Grup”) çalışan toplam personel sayısı 38.849 (tam tutar)’dur (31 Aralık 2018: 35.205 (tam tutar)). 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemleri içinde çalışan ortalama personel sayısı sırasıyla 37.670 (tam tutar) ve 33.347 (tam tutar)’dir.

Şirket, Türkiye’de kayıtlı olup merkez adresi aşağıdaki gibidir:

Türk Hava Yolları A.O. Genel Yönetim Binası, Yeşilköy Mahallesi, Havaalanı Caddesi No: 3/1  
34149 Yeşilköy İSTANBUL.

Şirketin hisse senetleri 1990 yılından itibaren Borsa İstanbul’da işlem görmektedir.

#### Bağlı Ortaklıklar ve Müsterek Yönetime Tabi Ortaklıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Şirket’in Bağlı Ortaklıkları ve ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

<u>Şirket unvanı</u>	<u>Faaliyet konusu</u>	<u>Ortaklık Oranı</u>		<u>Kayıtlı olduğu ülke</u>
		<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>	
THY Teknik A.Ş. (THY Teknik)	Teknik Bakım	100%	100%	Türkiye
THY Uçuş Eğitim ve Havalimanı İşletme A.Ş.	Eğitim & Havaalanı İşletme	100%	100%	Türkiye
THY Havaalanı Gayrimenkul Yatırım ve İşletme A.Ş.	Havaalanı Yatırım	100%	100%	Türkiye
THY Uluslararası Yatırım ve Taşımacılık A.Ş.	Kargo ve Kurye Taşımacılığı	100%	100%	Türkiye
Cornea Havacılık Sistemleri San. Ve Tic. A.Ş.	Sistem Yazılım ve Bakım Hizmetleri	80%	80%	Türkiye

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla iş ortaklıkları ve ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

<u>Şirketin Unvanı</u>	<u>Şirketin ve Faaliyetin Yeri</u>	<u>Ortaklık Oranı ve Sahip Olunan Oy Hakkı</u>		<u>Ana Faaliyet Konusu</u>
		<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>	
Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (Sun Express)	Türkiye	%50	%50	Hava Taşımacılığı
THY DO&CO İkrâm Hizmetleri A.Ş. (Turkish DO&CO)	Türkiye	%50	%50	İkrâm Hizmetleri
P&W T.T. Uçak Bakım Merkezi Ltd. Şti. (TEC)	Türkiye	%49	%49	Teknik Bakım
TGS Yer Hizmetleri A.Ş. (TGS)	Türkiye	%50	%50	Yer Hizmetleri
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (THY Opet)	Türkiye	%50	%50	Havacılık Yakıtları
Goodrich Thy Teknik Servis Merkezi Ltd. Şti. (Goodrich)	Türkiye	%40	%40	Teknik Bakım
Uçak Koltuk Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Uçak Koltuk)	Türkiye	%50	%50	Uçak Kabin İçi Ürünleri
TCI Kabin İçi Sistemleri San ve Tic. A.Ş. (TCI)	Türkiye	%50	%50	Uçak Kabin İçi Ürünleri
Vergi İade Aracılık A.Ş. (Vergi İade Aracılık)	Türkiye	%30	%30	KDV İade ve Danışmanlık
Air Albania	Arnavutluk	%49	%49	Hava Taşımacılığı
We World Express Ltd.	Hong Kong	%45	-	Kargo ve Kurye Taşımacılığı

Grup, TEC, Air Albania, We World Express Ltd. , Goodrich ve Vergi İade Aracılık A.Ş.'nin sırasıyla, %49, %49, %45, %40 ve %30'una sahiptir. Grup ve diğer yatırımcılar arasındaki sözleşmeler uyarınca, faaliyetlere ilişkin kararlar Grup ve diğer ortaklar ile müştereken alınmaktadır. Bu sebeple, Grup, TEC, Air Albania, We World Express Ltd., Goodrich ve Vergi İade Aracılık A.Ş.'yi iş ortaklığı olarak değerlendirmiştir.

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

#### 2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

##### Ölçüm Esasları

Gerçeğe uygun değeri üzerinden gösterilen bazı finansal araçlar dışında finansal tablolar tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihsel maliyet genellikle mal ve hizmet karşılığında verilen bedelin gerçeğe uygun değerine dayanır.

##### Yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzeltilmesi

SPK'nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararı uyarınca, Türkiye'de faaliyette bulunan ve SPK Muhasebe Standartları'na (UMS/UFRS uygulamasını benimseyenler dahil) uygun olarak finansal tablo hazırlayan şirketler için geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir. Buna istinaden, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren 29 No'lu "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardı ("TMS 29") uygulanmamıştır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

##### **Fonksiyonel ve Raporlama Para Birimi**

###### *Geçerli para birimi*

Şirket'in ikamet ettiği ülkenin para birimi Türk Lirası (TL) olmasına rağmen, Şirket'in geçerli para birimi ABD Doları'dır. Şirket'in faaliyetleri üzerinde ABD Doları'nın etkisi önemlidir ve ABD Doları Şirket'le alakalı durumların altında yatan ekonomik özü yansıtır. Bu sebeple, Şirket ABD Doları'nı finansal raporlarındaki ölçüm kalemlerinde ve fonksiyonel para birimi olarak kullanmaktadır. Finansal tablolardaki ölçüm kalemi olarak seçilen para birimi hariç bütün para birimleri yabancı para olarak ele alınmaktadır. Böylece, Türkiye Muhasebe Standartları 21 (TMS 21) "Yabancı Para Birimi Kur Farkı Değişikliklerinin Etkisi" ne göre, ABD Doları olarak gösterilmeyen işlem ve bakiyeler ABD Doları olarak tekrar hesaplanmıştır. Finansal tablolar TTK'nın 70. maddesi uyarınca TL cinsinden sunulmaktadır.

Aksi belirtilmedikçe, tutarlar en yakın milyon değerine yuvarlanmıştır.

###### *Sunum para birimine çevrim*

Grup'un sunum para birimi TL'dir. TMS 21 kapsamında ABD Doları olarak hazırlanan finansal tablolar aşağıdaki yöntemle TL'ye çevrilmiştir:

- (a) Bilançodaki varlık ve yükümlülükler bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan ABD Doları döviz alış kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Şirketin sermaye hesabı, nominal sermaye tutarı üzerinden gösterilmiş, diğer tüm öz sermaye kalemleri tarihi Türk Lirası değerlerinden tutulup oluşan tüm farklar yabancı para çevrim farkları hesabında muhasebeleştirilir.
- (b) Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu aylık ortalama döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.
- (c) Ortaya çıkan tüm kur farkları, çevrim farkı adı altında özkaynakların ayrı bir unsuru olarak gösterilmiştir.

##### **Konsolidasyon Esasları**

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) paragrafında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan THY ile bağlı ortaklıklar ve iş ortaklarının mali tablolarını içermektedir. Gerekli olması halinde, Grup'un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır. Tüm grup içi işlemler, bakiyeler, gelir ve giderler konsolidasyonda elimine edilmiştir.

b) Şirket'in on bir adet İş Ortaklığı vardır (Not:1). Şirket'in İş Ortaklıkları, stratejik, finansman ve işletme politikası kararlarının Grup'un ve diğer tarafların oybirliği ile kararını gerektiren müşterek kontrole tabi ekonomik faaliyetlerdir. Şirket tarafından müşterek kontrol edilen bu işletmeler, özkaynak yöntemiyle muhasebeleşmektedir. Özkaynak yöntemine göre konsolide bilançoda İş Ortaklıkları, maliyet bedelinin İş Ortaklığının net varlıklarındaki edinim sonrası dönemde oluşan değişimdeki Grup'un payı kadar düzeltilmesi sonucu bulunan tutardan İş Ortaklığında oluşan herhangi bir değer düşüklüğünün düşülmesi neticesinde elde edilen tutar üzerinden gösterilir. İş Ortaklığının, Grup'un İş Ortaklığındaki payını (özünde Grup'un iştirakteki net yatırımının bir parçasını oluşturan herhangi bir uzun vadeli yatırımı da içeren) aşan zararları kayıtlara alınmaz.

c) Konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan paylar ana ortaklığa ait özkaynaklarda ayrıca sınıflandırılmıştır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

#### İşletme Birleşmeleri

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup'a transfer olduğu tarih olan birleşme tarihinde satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilir. Kontrol, işletmenin yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri yatırım yaptığı işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkânına sahip olduğu durumda ortaya çıkmaktadır. Kontrol değerlendirilirken ifa edilebilir potansiyel oy hakları Grup tarafından dikkate alınmaktadır.

Grup satın alma tarihindeki şerefiyeyi aşağıdaki şekilde ölçmektedir:

- Satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı
- İşletme birleşmelerinde edinilen işletme üzerindeki kontrol gücü olmayan payların kayıtlı değeri; artı
- Eğer işletme birleşmesi birden çok seferde gerçekleştiriliyorsa edinen işletmenin daha önceden elde tuttuğu edinilen işletmedeki özkaynak payının birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri; eksi
- Tanımlanabilir edinilen varlık ve varsayılan yükümlülüklerin muhasebeleştirilen net değeri (genelde gerçeğe uygun değeri).

Eğer yapılan değerlemede negatif bir sonuca ulaşırsa, pazarlık satın alımı doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Satın alma bedeli var olan ilişkilerin kurulmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genelde kar veya zararda muhasebeleştirilir.

İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup'un katlandığı, borçlanma senetleri veya pay senedine dayalı menkul kıymetler ihraçlarıyla ilişkili giderler dışındaki işlem maliyetleri tahakkuk ettiği giderleştirilir.

### 2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"lere) Uygunluk Beyanı

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan II-14.1 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"ler) uygun olarak hazırlanmıştır. TFRS'ler; KGK tarafından Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS"), Türkiye Finansal Raporlama Standartları, TMS Yorumları ve TFRS Yorumları adlarıyla yayımlanan Standart ve Yorumları içermektedir.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 7 Haziran 2019 tarih ve 30794 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş finansal tablo örnekleri esas alınarak geliştirilen TFRS Taksonomisine uygun olarak sunulmuştur.

*Finansal tabloların onaylanması:*

Konsolide Finansal tablolar Şirket Yönetim Kurulu tarafından 5 Mart 2020 tarihinde onaylanmıştır. Genel Kurulu'nun ve ilgili düzenleyici kurumların bu konsolide finansal tabloları değiştirme hakkı bulunmaktadır.



## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.3 Muhasebe Politikaları ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

##### TFRS 16'ya Geçiş:

Grup, TFRS 16'yı kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile uygulamıştır. Grup, daha önce TMS 17 Kiralama İşlemleri ve TFRS Yorum 4 Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi'ni uygulayarak kiralama olarak tanımladığı sözleşmelere bu Standardı uygulamayı tercih etmiştir. Bu sebeple Grup daha önce TMS 17 ve TFRS Yorum 4'e göre kiralama olarak tanımlamadığı sözleşmelere bu standardı uygulamıştır.

Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanınan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmıştır. Grup'un ofis ekipman kiralamaları (kişisel bilgisayarlar, fotokopi makinaları gibi) düşük değerli kiralama olarak değerlendirilmiştir.

1 Ocak 2019 tarihli finansal durum tablosu üzerindeki etkiler (artış/(azalış)):

##### Varlıklar

Maddi duran varlıklar (kullanım hakkı varlığı)	8.652
Peşin ödenmiş giderler	(70)
<b>Toplam Varlıklar</b>	<b>8.582</b>

##### Kaynaklar

Kiralama yükümlülüğü	8.425
Teslim bakım yükümlülüğü	156
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	41
<b>Toplam Kaynaklar</b>	<b>8.622</b>
<b>Özkaynak</b>	<b>(40)</b>

Standart, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır.

	<b>1 Ocak 2019</b>
Kiralama Taahhütleri	10.117
-İskonto edilmiş tutar (-)	(1.581)
-Kısa vadeli ve düşük değerli kiralamalar (-)	(111)
<b>Toplam kiralama yükümlülüğü</b>	<b>8.425</b>

TFRS 16 kapsamındaki kiralamalar ile ilişkili olarak, Grup; kiralamalar için kira gideri yerine amortisman ve faiz giderini kayıtlara almıştır. Bu kiralamalar için 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren periyotta 1.788 TL amortisman ve 323 TL faiz gideri kaydedilmiştir.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de gelecek dönemlerde ileriye yönelik olarak uygulanır. Tespit edilen önemli muhasebe hataları, geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır. Grup cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlaması açısından, önceki dönem finansal tablolarında aşağıdaki düzeltme ve sınıflamalar yapmıştır.

- 1 Ocak - 31 Aralık 2018 döneminde Kısa Vadeli Ertelenmiş Gelirler içerisinde gösterilen 27 TL'lik tutar Uzun Vadeli Ertelenmiş Gelirlere sınıflanmıştır.
- 1 Ocak - 31 Aralık 2018 döneminde Esas Faaliyetlerden Gelirler içerisinde gösterilen 9 TL'lik tutar Esas Faaliyetlerden Giderlere sınıflanmıştır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

#### 2.4.1 Hasılat

TFRS 15 hasılatın ne zaman ve hangi tutarda muhasebeleştirileceğini belirleyen kapsamlı bir çerçeve oluşturmaktadır. TFRS 15, TMS 18 Hasılat ve TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri standartları ve ilgili yorumlarının yerini almaktadır. Grup, TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standardını ilk uygulama tarihi 1 Ocak 2018 olmak üzere uygulamaya başlamıştır. Sonuç olarak, Grup hasılatın muhasebeleştirilmesiyle ilgili muhasebe politikalarını aşağıda açıklanan şekilde değiştirmiştir.

Grup TFRS 15'i kümülatif etki yöntemini kullanarak uygulamıştır. TFRS 15'in ilk uygulanmasıyla oluşan kümülatif etki 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla özkaynakların açılış bakiyesinde bir düzeltme olarak muhasebeleştirilmiştir.

Gelirin muhasebeleştirilmesi için genel model

TFRS 15, müşterilerle yapılan tüm sözleşmeler için gelirin muhasebeleştirilmesi konusundaki beş aşamalı yaklaşımı takip etmeyi gerektirir.

#### Aşama 1: Sözleşmenin tanımlanması

Bir sözleşme ancak yasal olarak uygulanabilir, tahsilatı gerçekleştirilebilir, mal ve hizmetlerin hakları ve ödeme koşulları tanımlanabilir, sözleşmenin ticari maddeye sahip olması ve sözleşmenin onaylanması ve taraflar tarafından yükümlülüklerinin yerine getirilmesi durumunda mevcuttur.

Sözleşmeler tek bir ticari paket olarak müzakere edildiğinde veya bir sözleşmede diğer sözleşmeye veya mallara veya hizmetlere (veya malların veya hizmetlerin bir kısmına) bağlı olması durumunda tek bir sözleşme yükümlülüğü olup Grup, sözleşmeleri tek bir sözleşme olarak değerlendirir.

#### Aşama 2: Edim yükümlülüklerinin tanımlanması

Grup, "edim yükümlülüğünü" gelirin muhasebeleştirilmesi için bir hesap birimi olarak tanımlar. Grup, bir mal veya hizmeti, eğer sözleşmedeki diğer taahhütlerden ayrı bir şekilde tanımlayabiliyor ise ve müşterinin söz konusu mal veya hizmetten tek başına veya kullanımına hazır diğer kaynaklarla birlikte faydalanmasını sağlıyor ise farklı bir mal veya hizmet olarak tanımlar. Bir sözleşme, esas olarak aynı olan bir dizi farklı mal veya hizmet sunma taahhüdünü içerebilir. Sözleşme başlangıcında, bir işletme mal veya hizmet serisinin tek bir edim yükümlülüğü olup olmadığını belirler.

#### Aşama 3: İşlem bedelinin belirlenmesi

Grup, işlem fiyatını belirlemek için sözleşmeyi yerine getirdikten sonra ne kadarlık bir ödeme beklendiğini değerlendirir. Değerlendirmeye gelindiğinde, Grup, dikkate değer değişken unsurları ve önemli bir finansman bileşeninin var olup olmadığını göz önünde bulundurur.

#### Önemli finansman bileşeni

Grup, vaat edilen mal veya hizmetin nakit satış fiyatını yansıtan tutarı, önemli bir finansman bileşeninin etkisi için taahhüt verilen tutar ile gözden geçirir. Pratik bir uygulama olarak, Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteri ödemesi ile mal veya hizmetlerin transferi arasındaki sürenin bir yıl veya daha kısa olmasını beklemesi durumunda, önemli bir finansman bileşeninin etkilerine ilişkin işlem fiyatını düzenlemez. Hizmetlerin avansının alındığı ve ödeme şemasının Grup'un dönem içinde yükümlülüğü yerine getirmesi ile geniş ölçüde uyumlu olduğu durumlarda, Grup, yükümlülüğü yerine getirmesi ile ödeme arasındaki sürenin asla 12 aydan fazla olmayacağı sonucuna varmıştır.

#### Değişken bedel

Grup, fiyat imtiyazları, teşvikler, performans primleri, fiyat ayarlama maddeleri, cezalar, iskontolar, krediler veya benzeri, değişken bedellere neden olabilecek kalemlerin müşteri sözleşmesinde var olup olmadığını tespit eder.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

#### 2.4.1 Hasılat (devamı)

##### Aşama 4: İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtımı

Farklı mal veya hizmetler tek bir düzenleme altında teslim edilirse, o zaman bedel, ayrı mal veya hizmetlerin (yerine getirme zorunlulukları) nispi tek başına satış fiyatlarına dayalı olarak tahsis edilir. Doğrudan gözlemlenebilir tek başına satış fiyatları mevcut değilse, hizmet sözleşmelerindeki toplam bedel, beklenen maliyet artı marj bazında tahsis edilir.

##### Aşama 5: Gelirin muhasebeleştirilmesi

Grup, aşağıdaki koşullardan herhangi biri yerine getirildiğinde geliri zamana yaygın olarak muhasebeleştirir:

- Müşterinin eş zamanlı olarak, işletmenin sağladığı faydalardan yararlanması ve bu faydaları tüketmesi durumunda,
- İşletmenin varlığı yarattığı veya geliştirdiği anda varlığın kontrolünün müşteriye geçmesi durumunda,
- Grup'un yükümlülüğü yerine getirmesiyle Grup'un kullanımı için herhangi bir varlığın ortaya çıkmaması ve alternatif olarak o güne kadar müşterinin ödeme hakkı olması durumunda.

Zaman içinde yerine getirilen her bir edim yükümlülüğü için, bir işletme, malların veya hizmetlerin kontrolünü müşteriye devretmeyi gösteren tek bir ilerleme ölçüsü seçer. Grup, güvenilir bir şekilde gerçekleştirilen işi ölçen bir yöntem kullanır. Grup, girdi yönteminin kullanıldığı projenin tamamlanmasına yönelik ilerlemeyi ölçmek için yapılan maliyetleri kullanır ve çıktı yönteminin kullanıldığı projenin tamamlanmasına doğru ilerlemeyi ölçmek için transfer edilen birimleri kullanır. Eğer bir edim yükümlülüğü zaman içinde yerine getirilmiyorsa, o zaman Grup, hasılatın veya hizmetin kontrolünü müşteriye transfer ettiği zamandaki hasılatı muhasebeleştirir.

Grup, bir sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmenin önlenemez maliyetlerinin ekonomik faydasını aştığı durumlarda TMS 37 "Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar" standardı uyarınca bir karşılık ayırmaktadır.

##### *Hizmet Sunumu:*

Gelirler, tahsil edilmiş veya edilecek olan alacak tutarının gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Yolcu ve kargo taşıma gelirleri, taşıma hizmeti tamamlandığında faaliyet geliri olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletler, TFRS 15'e uyumlu olarak kontrat yükümlülüğü olarak ertelenmiş gelirlerde yolcu uçuş yükümlülüğü kaleminde kaydedilmektedir. TFRS 15; Grup'un konsolide finansal tablolarında ve muhasebe politikalarında önemli bir değişiklik yaratmamıştır.

Grup tarihsel istatistikler kullanarak uçulmayan ve geçerliliğini yitirmiş biletler hakkında tahmini hesaplamalar yapabilmektedir. Kullanılmayacağı tahmin edilen biletler, faaliyet geliri içerisinde kaydedilmiştir. Yolcu gelirlerine ilişkin olarak acentelere verilecek komisyonlar taşımacılık hizmeti gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir.

Teknik bakım ve onarım desteği hizmetleri, hizmetin verilmesi veya gelire ilgili unsurların gerçekleşmesi, risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

#### 2.4.1 Hasılat (devamı)

*Hizmet Sunumu (devamı):*

##### *a) Bilet Yanma Geliri*

Grup ile yapmış olduğu bilet sözleşmesindeki haklarını kullanmayan yolculara ait biletler yanmaktadır. Yolcunun sözleşmeye konu olan süre içerisinde biletini kullanmaması durumunda Grup bu bileti yanma geliri olarak tanımlamaktadır. Henüz daha uçulmamış biletlerin ne kadarının kullanılmayacağı bilinmediğinden Grup geçmiş veri ve trendleri kullanarak beklenen yanma miktarını tahmin etmektedir. Yanacak olan biletlerin tahmininde kullanılan veri TFRS 15 kapsamında revize edilerek, planlanan uçuş tarihinde uçulmamış biletler üzerinden bilet yanma geliri hesaplanmaktadır. Yanma hesaplama yönteminin değişmesi yükümlülüklerde artışa, gelir ve özkaynakta azalışa sebep olmuştur.

##### *b) Bilet Değişiklik Geliri*

Grup'un yayınladığı her ücret tipinin kendine özel kısıt, sınıf yükseltme ve iade gibi detayları vardır. Bu durum yolcunun rezervasyonunu değiştirmesi, uçuşunu iptal etmesi veya yeni bilet düzenlemesi durumunda yolcudan değişiklik ücreti alınmasına yol açmaktadır. Grup önceki standartlara göre, yolcu değişiklik talep ettiği ve ücretini ödediği zaman bu ücreti gelir olarak kayıt ediyordu. TFRS 15 ile birlikte yolcu uçmadığı taktirde fayda sağlayamayacağı için değişiklik hizmeti yolculuktan ayrı düşünülmemektedir. Her ne kadar değişiklik ücreti uçuş öncesinde verilmiş olsa da, yolcu uçuşunu gerçekleştirmesine kadar bu değişiklik hizmetinden fayda sağlayamayacaktır. Bu sebeple değişiklik ücreti bilet ücreti ile beraber uçuş tarihinde gelir olarak kayıt edilmektedir. Bu değişiklik yükümlülüklerde artışa, gelir ve özkaynakta azalışa sebep olmuştur.

##### *Temettü ve Faiz Geliri*

Hisse senedi yatırımlarından elde edilen temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

#### 2.4.2 Stoklar

Stoklar yedek parçalar, sarf malzemeleri, uçuş malzemeleri ve satın alınan mamullerden oluşmaktadır.

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyeti; tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir.

Stokların maliyetinin hesaplanmasında ortalama maliyet yöntemi uygulanmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplamının indirilmesiyle elde edilir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

#### 2.4.3 Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dahil edilir. Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda borçlanma maliyetleri aktifleştirilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortisman tabi tutulurlar.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Grup, doğrudan satın almayla veya finansal kiralama ile edinilen uçaklarının maliyetlerini uçak gövdesinin ve motorlarının yapılacak büyük bakımlar sırasında yenilenecek olan önemli kısımlarını dikkate alarak gövde, gövde büyük bakım, motor ve motor büyük bakım olacak şekilde parçalara ayırmaktadır. Gövde büyük bakım ve motor büyük bakım parçaları bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün düşük olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün kısa olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kar veya zarara dahil edilir.

Maddi varlıkların faydalı ömürleri ve kalıntı değerleri aşağıda belirtilmiştir:

	<u>Faydalı Ömür (yıl)</u>	<u>Kalıntı değer</u>
- Binalar	25 ve 50	-
- Uçak gövde ve motorları	25	% 10
- Kargo uçakları gövde ve motorları	25	% 10
- Gövde büyük bakım	6	-
- Motor büyük bakım	3-8	-
- Yedek motor büyük bakım	3-13	-
- Komponentler	7	-
- Tamir edilebilen yedek parçalar	3 ve 7	-
- Simülatörler	25	% 10
- Makina ve ekipmanlar	3-15	-
- Döşeme ve demirbaşlar	3-15	-
- Taşıtlar	4-7	-
- Diğer maddi varlıklar	4-15	-
- Özel maliyetler	Kira süresi /5 yıl	-

## **TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### **2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)**

#### **2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)**

##### **2.4.4 Kiralama İşlemleri**

###### **TFRS 16 Kiralama İşlemleri**

KGK tarafından TFRS 16 “Kiralamalar” Standardı 16 Nisan 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Bu Standart kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinin düzenlendiği mevcut TMS 17 “Kiralama İşlemleri” Standardının, TFRS Yorum 4 “Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi” ve TMS Yorum 15 “Faaliyet Kiralamaları – Teşvikler” yorumlarının yerini almakta ve TMS 40 “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” Standardında da değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. TFRS 16, kiracılar açısından mevcut uygulama olan finansal kiralama işlemlerinin bilançoda ve faaliyet kiralamasına ilişkin yükümlülüklerin bilanço dışında izlenmesi şeklindeki ikili muhasebe modelini ortadan kaldırmaktadır. Bunun yerine, tüm kiralamalar için mevcut finansal kiralama muhasebesine benzer olarak bilanço bazlı tekil bir muhasebe modeli ortaya koyulmaktadır. Kiraya verenler için muhasebeleştirme mevcut uygulamalara benzer şekilde devam etmektedir.

Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibarıyla ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortisman tabii tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusudur (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydeder.

###### **Yeni muhasebe politikalarının özeti**

Aşağıda, Grup'un TFRS 16'yı uygulaması üzerine yeni muhasebe politikaları yer almaktadır:

###### **Kullanım Hakkı Varlıkları**

Grup, kullanım hakkı varlıklarını finansal kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte muhasebelemektedir (örneğin, ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla.). Kullanım hakkı varlıkları, maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşülerek hesaplanır. Finansal kiralama borçlarının yeniden değerlendirilmesi durumunda bu rakam da düzeltilir. Kullanım hakkı varlığının maliyeti; kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı, kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar ve başlangıçta Grup tarafından katlanılan doğrudan maliyetlerin tamamını içerir.



## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.4 Kiralama İşlemleri (devamı)

##### TFRS 16 Kiralama İşlemleri (devamı)

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismanına tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar'da yer alan amortisman hükümlerini uygular. Kiralayanın kiralama süresinin sonunda dayanak varlığın mülkiyetini Grup'a devretmesi durumunda veya kullanım hakkı varlığın maliyetinin Grup'un bir satın alma opsiyonunu kullanacağını göstermesi durumunda, Grup kullanım hakkı varlığını kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın faydalı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutar. Diğer durumlarda, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten başlamak üzere söz konusu varlığın faydalı ömrü veya kiralama süresinden kısa olanına göre amortismanına tabi tutar.

Kullanım hakkı varlıkları değer düşüklüğü değerlendirmesine tabidir.

##### *Uçak;*

Operasyonel uçak kiralama sözleşmelerinde, kiralama süresi Grup'un sözleşmede yer alan bir uzatma seçeneğini veya erken sonlandırma seçeneğini kullanmanın makul şekilde kesin olduğu durumlar dışında, imzalanan sözleşmelerin iptal edilemez süresine karşılık gelir. Uçakların gerçeğe uygun değerleri her para birimi için grubun o para birimindeki alternatif borçlanma maliyeti ile hesaplanmaktadır. TFRS 16, bakım maliyetlerinin kullanım hakkı varlığına dahil edilmesini gerekli kılar, Grup, bakım maliyetlerinin kaçınılabilir ya da kaçınılmaz olduğuna bakarak bakım maliyetinin kullanım hakkı varlığına aktifleştirilip aktifleştirilemeyeceğine karar verir. Grup, kiralanan uçağı ve motorlarını kira sözleşmesinde belirtilen teslim durumuna göre iade etmek zorundadır. Grup, teslim zamanında, eğer uçağın ve motorlarının durumu kararlaştırılan teslim koşullarından farklıysa, sözleşmede belirtilen teslim koşullarına uygun duruma getirmektedir, ya da aradaki farkı nakit olarak kiraya verene ödemektedir. Bakım maliyetleri iki ayrı gruba ayrılabilir; kiralama süresinden bağımsız olarak ortaya çıkan maliyetler ve kiralama süresine bağımlı olarak ortaya çıkan maliyetler. Uçağın kullanımına bağlı maliyetler kullanım hakkı varlık maliyetinin bir parçası olarak kabul edilmez.

##### *Gayrimenkul ve diğer kiralamalar;*

Kiralama sözleşmelerinde, kiralama süresi Grup'un sözleşmede yer alan bir uzatma seçeneğini veya erken sonlandırma seçeneğini kullanmanın makul şekilde kesin olduğu durumlar dışında, imzalanan sözleşmelerin iptal edilemez süresine karşılık gelir. Ofis, istasyon, araç ve ofis ekipman kiralamalarının gerçeğe uygun değerleri her para birimi için grubun o para birimindeki alternatif borçlanma maliyeti ile hesaplanmaktadır. Havaalanı ve terminalerin kullanımıyla ilgili hizmet sözleşmeleri TFRS 16 amaçları kapsamında kira sözleşmesi niteliği taşımaz. Sözleşmelerde kiraya veren, kiralanan alanı başka bir alanla değiştirme hakkına sahiptir ve bu da sözleşmelerin TFRS 16 kapsamında kira sözleşmesi niteliği taşıması anlamına gelmektedir. Bu ilkenin istisnası olarak, Grup'un kullanımına adanmış özel salon alanları (lounge areas) vardır ve bu nedenle bunlar kiralama sözleşmelerine dahil edilir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.4 Kiralama İşlemleri (devamı)

##### TFRS 16 Kiralama İşlemleri (devamı)

##### Kira Yükümlülükleri

Grup kira yükümlülüğünü, kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir. Kiralama ödemeleri; sabit ödemelerden (esas sabit ödemeler de dahil) tüm kiralama teşvik alacaklarının, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemelerinin ve kalıntı değer taahhütleri kapsamında Grup tarafından ödenmesi beklenen tutarların düşülmesini içerir. Ayrıca kira ödemeleri, Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemelerini içerir. Bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemeleri, ödemeyi tetikleyen olayın veya koşulun gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir.

Grup, kiralama süresinin kalan kısmı için revize edilmiş iskonto oranını, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran olarak; kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise Grup'un yeniden değerlendirmenin yapıldığı tarihteki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlemektedir.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra kira yükümlülüğünü, faizi yansıtacak şekilde artırırken yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır.

Buna ek olarak, kiralama süresinde bir değişiklik, özü itibarıyla sabit kira ödemelerinde bir değişiklik veya dayanak varlığı satın alma opsiyonuna ilişkin yapılan değerlendirmede bir değişiklik olması durumunda, finansal kiralama yükümlülüklerinin değeri yeniden ölçülmektedir.

##### Kısa vadeli kiralamar ve dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamar

Grup, kısa vadeli kiralama kayıt muafiyetini, kısa vadeli makine ve teçhizat kiralama sözleşmelerine uygulamaktadır (yani, başlangıç tarihinden itibaren 12 ay veya daha kısa bir kiralama süresi olan ve bir satın alma opsiyonu olmayan varlıklar). Aynı zamanda, düşük değerli varlıkların muhasebeleştirilmesi muafiyetini, kira bedelinin düşük değerli olduğu düşünülen ofis ekipmanlarına da uygulamaktadır. Kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ve düşük değerli varlıkların kiralama sözleşmeleri, kiralama süresi boyunca doğrusal yönteme göre gider olarak kaydedilir.

1 Ocak 2019 tarihinde TFRS 16'ya geçiş ile birlikte geçmiş yıl kar/zararı üzerindeki vergiden arındırılmış etki aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

##### Teslim bakım geçmiş yıl etkisi

Teslim bakım yükümlülüğü	131
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(29)
Geçmiş yıl karları	<u>102</u>

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

#### 2.4.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, iktisap edilmiş hakları, bilgi sistemlerini ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden, birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararı düşüldükten sonraki net değeri ile belirtilir. Diğer maddi olmayan varlıklar ise faydalı ömürleri olan 3 ve 5 yıl boyunca doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulmaktadır. Slot hakları ise; süre konusunda herhangi bir sınırlandırma olmadığından dolayı, sınırsız yararlı ömre sahip maddi olmayan duran varlık kapsamında değerlendirilmiştir.

#### Şerefiye

Bağlı ortaklık edinimlerinden doğan şerefiye, maddi olmayan duran varlıklar içerisinde gösterilir. Şerefiyenin ilk kaydı ile ilgili bilgi için Not: 2.1'e bakınız.

#### Sonraki ölçüm

Şerefiye, maliyet değerinden kalıcı değer kayıpları düşülerek ölçülür.

#### 2.4.6 Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Grup, ilgili raporlama tarihinde, bir varlığa ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını (sınırsız yararlı ömre sahip varlıklar için değer kaybının olduğuna dair bir gösterge olduğunda) değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığa ait nakit üreten herhangi bir biriminin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutarından yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Geri kazanılabilir tutar varlığın net satış fiyatı ile kullanım değerinden yüksek olanı seçilerek bulunur. Kullanım değeri, bir varlığın sürekli kullanımından ve faydalı ömrü sonunda elden çıkarılmasından elde edilmesi beklenen nakit akımlarının tahmin edilen bugünkü değeridir. Değer düşüklüğü kayıpları konsolide kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Bir varlıkta oluşan değer düşüklüğü kaybı, o varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara alınmalarını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek ve varlığın hiç değer düşüklüğü muhasebeleştirilmemiş şekilde amortismanına tabi tutulmaya devam edilerek bulunacak net defter değerini arttırmayacak şekilde geri çevrilir ve gelir olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Grup, değer düşüklüğü testi yapılacak en alt seviye nakit yaratan birim olarak topluca uçaklarını, yedek motorlarını ve simülatörlerini ("Uçaklar") belirlemiştir ve değer düşüklüğü hesaplaması Uçaklar için toplu bazda yapılmaktadır. Grup, uçakların net defter değerlerinin geri kazanılabilir değerlerini aşmış olduğunu kontrol ederken, geri kazanılabilir değer tespitinde kullanım değeri ile satış masrafları düşülmüş ABD Doları net satış fiyatlarının yüksek olanını kullanmaktadır. Uçaklar için net satış fiyatı, uluslararası ikinci el uçak fiyat kataloglarına göre tespit edilmektedir.

Net defter değerleri ile geri kazanılabilir değerler arasındaki farktaki dönemsel değişimler yatırım faaliyetlerinden diğer gelir/gider grubu altında kaydedilmektedir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

#### 2.4.7 Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar (özellikli varlıklar) söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştuğu dönemde kar veya zararda kaydedilmektedir.

#### 2.4.8 Finansal Araçlar

##### (a) Finansal Varlıklar

Finansal varlık ve borçlar, Grup'un bu finansal araçlara hukuki olarak taraf olması durumunda Grup'un konsolide finansal tablolarında yer alır. Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde kayıtlara gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkili harcamalar düşüldükten sonra alınır.

Grup finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıklardan yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan ticari işlem tarihinde kayıtlara alınır.

TFRS 9, finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü için TMS 39'daki mevcut hükümleri büyük oranda korumaktadır. Ancak, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık, kredi ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlıklar için önceki TMS 39 sınıflama kategorileri kaldırılmıştır.

TFRS 9'un uygulanmasının Grup'un finansal borçları ve türev finansal araçları ile ilgili muhasebe politikaları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır. TFRS 9'un finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü üzerindeki etkisi ise aşağıda belirtilmiştir.

TFRS 9'a göre, bir finansal varlık ilk defa finansal tablolara alınması sırasında; İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen; gerçeğe uygun değer (GUD) farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen –borçlanma araçları; GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen – özkaynak araçları veya GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılır. TFRS 9 kapsamındaki finansal varlıkların sınıflandırılması, genellikle, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özelliklerine dayanmaktadır. Standart kapsamında saklı türevlerin finansal varlıktan ayrılma zorunluluğu ortadan kaldırılmış olup bir hibrid sözleşmenin bir bütün olarak ne şekilde sınıflandırılacağı değerlendirilmelidir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

###### (a) Finansal Varlıklar (devamı)

Bir finansal varlık, aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılmaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:

- Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve,
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Bir borçlanma aracı, aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflanmaması durumunda GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülür:

- Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlıkların satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Ticari amaçla elde tutulmayan özkaynak araçlarına yapılan yatırımların ilk defa finansal tablolara alınmasında, gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Bu tercihin seçimi her bir yatırım bazında yapılabilir.

Yukarıda belirtilen itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen tüm finansal varlıklar GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bunlar, tüm türev finansal varlıkları da içermektedir. Finansal varlıkların ilk defa finansal tablolara alınması sırasında, finansal varlıkların farklı şekilde ölçümünden ve bunlara ilişkin kazanç veya kayıpların farklı şekilde finansal tablolara alınmasından kaynaklanacak bir muhasebe uyumsuzluğunu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması şartıyla bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanabilir.

Gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıkların (ilk defa finansal tablolara alınması sırasında işlem bedeli üzerinden ölçülen ve önemli bir finansman bileşenine sahip olmayan ticari alacaklar haricinde) ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilerek ölçülür.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

###### (a) Finansal Varlıklar (devamı)

Aşağıdaki muhasebe politikaları finansal varlıkların sonraki ölçümlerinde geçerlidir.

<b>GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar</b>	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür. Herhangi bir faiz veya temettü geliri dahil olmak üzere, bunlarla ilgili net kazançlar ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
<b>İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar</b>	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden ölçülür. İtfa edilmiş maliyetleri varsa değer düşüklüğü zararları tutarı kadar azaltılır. Faiz gelirleri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bunların finansal durum tablosu dışı bırakılmasından kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
<b>GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları</b>	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz geliri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer kazanç ve kayıplar ise diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. Finansal varlıklar finansal durum tablosu dışı bırakıldığında daha önceden diğer kapsamlı gelire yansıtılan toplam kazanç veya kayıplar kar veya zararda yeniden sınıflandırılır.
<b>GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları</b>	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Temettüleri, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer net kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve kar veya zararda yeniden sınıflandırılmazlar.

TMS 39'a göre satılmaya hazır olarak sınıflandırılan kurumsal borçlanma senetleri faiz geliri elde etmek için Grup'un hazine departmanı tarafından ayrı bir portföyde tutulmaktadır. Ancak duruma göre Grup'un likitide gereksinimlerini karşılamak için satılabilmektedir. Grup bu senetleri sözleşmeli nakit akışının toplanması ve senetlerin satışını hedefleyen bir iş modeliyle elinde tutmaktadır. Kurumsal borçlanma senetlerinin bir ile iki sene arasında vadesi gelmektedir ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartları belirli tarihlerde anapara ve anapara bakiyesine ait faiz ödemeleriyle nakit akışında artışa sebep olmaktadır. Bu nedenle bu varlıklar TFRS 9 kapsamında finansal varlık olarak sınıflandırılmıştır.

TMS 39'a göre kredi ve alacaklar olarak sınıflandırılan ticari ve diğer alacaklar artık itfa edilmiş maliyetinden ölçülenlerde sınıflandırılmıştır. Bu alacaklar için değer düşüklüğü karşılığındaki 29 TL tutarındaki artış 1 Ocak 2018 tarihinde TFRS 9'a geçişte geçmiş yıl karlarında muhasebeleştirilmiştir.

###### Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri üç ay veya üç aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır. Bu varlıkların defter değeri gerçeğe uygun değerlerine yakındır.



## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

#### 2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal Varlıklar (devamı)

##### Kredi ve alacaklar

Ticari alacaklar, kredi alacakları ve diğer alacaklar, ilk kayıt tarihinde gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedirler. İlk kayıt tarihinden sonraki raporlama dönemlerinde, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden gösterilmişlerdir.

##### **Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü**

TFRS 9'un uygulanmasıyla birlikte, "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli TMS 39'daki "Gerçekleşmiş Zarar" modelinin yerini almıştır. Yeni değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar, sözleşme varlıkları ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için geçerli olmakla birlikte, özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar için uygulanmamaktadır. TFRS 9 uyarınca kredi zararları TMS 39'a göre daha erken muhasebeleştirilmektedir.

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar ticari alacaklar, nakit ve nakit benzerlerinden ve kurumsal borçlanma senetlerinden oluşmaktadır.

TFRS 9 kapsamında, zarar karşılıkları aşağıdaki esasların herhangi biri ile ölçülür:

- 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal araca ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısmıdır ve
- Ömür boyu BKZ'ler: finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel tüm temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarıdır.

Grup, ticari alacaklar ve sözleşme varlıklarına ilişkin değer düşüklüğünün hesaplanmasında ömür boyu BKZ'leri seçmiştir. Bir finansal varlığın kredi riskinin ilk muhasebeleştirilmesinden itibaren önemli ölçüde artmış olup olmadığının belirlenmesinde ve BKZ'lerin tahmin edilmesinde, Grup beklenen erken ödemelerin etkileri dahil beklenen kredi zararlarının tahminiyle ilgili olan ve aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiyi dikkate alır. Bu bilgiler, Grup'un geçmiş kredi zararı tecrübelerini dayanan ve ileriye dönük bilgiler içeren nicel ve nitel bilgi ve analizleri içerir.

Grup, bir finansal varlık üzerindeki kredi riskinin, vadesinin 30 gün geçmesi durumunda önemli ölçüde arttığını varsaymaktadır.

Grup, bir finansal varlığı aşağıdaki durumlarda temerrüde düşmüş olarak dikkate alır:

- Grup tarafından teminatın kullanılması (eğer varsa) gibi işlemlere başvurmaksızın borçlunun kredi yükümlülüğünü tam olarak yerine getirmemesi.

Bir finansal aracın düşük kredi riskine sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla işletme, iç kredi riski derecelendirmelerini ya da düşük kredi riskinin küresel olarak kabul gören bir tanımıyla uyumlu olan ve değerlendirilen finansal araçların türünü ve risklerini dikkate alan diğer metodolojileri kullanabilir.

BKZ'lerin ölçüleceği azami süre, Grup'un kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal Varlıklar (devamı)

##### BKZ'lerin Ölçümü

BKZ'ler finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Diğer bir ifadeyle tüm nakit akışlarının bugünkü değeri üzerinden ölçülen kredi zararlarıdır (örneğin, sözleşmeye istinaden işletmeye yapılan nakit girişleri ile işletmenin tahsil etmeyi beklediği nakit akışları arasındaki farktır). BKZ'ler finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilir.

##### Kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar

Her raporlama dönemi sonunda, Grup itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan borçlanma varlıklarının değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya birden fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi-değer düşüklüğüne uğramıştır.

##### Değer Düşüklüğünün Sunumu

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklara ilişkin zarar karşılıkları, varlıkların brüt defter değerinden düşülmür.

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için oluşan zarar karşılığı, finansal varlığın finansal durum tablosundaki defter değerini azaltmak yerine diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

(b) Finansal Yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere ve finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler ya gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler olarak ya da diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(b) Finansal Yükümlülükler (devamı)

##### Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, raporlama tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, kar / zararda muhasebeleştirilir.

##### Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

##### Türev finansal araçlar ve finansal riskten korunma muhasebesi

Grup, içinde bulunduğu sektör ve faaliyetlerinin doğası gereği, kur ve faiz oranlarındaki değişimlere bağlı olan finansal risklerden etkilenebilmektedir. Faiz oranı riskinin en önemli kaynağı finansal kiralama borçlarıdır. Grup'un politikası, bazı sabit faiz oranlı borçlarını, türev finansal araçlar kullanılarak, değişken faiz oranlı borçlara ve Avro cinsinden bazı borçlarını, ABD Doları cinsinden borçlara dönüştürmektir. Bu amaçla edinilen türev finansal araçlar riskten korunma muhasebesine konu edilmemekte ve ilgili finansal araçlardan kaynaklanan gerçeğe uygun değer farkı kar veya zararları doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmektedir. Grup ayrıca değişken faiz oranlı finansal kiralama borçlarından bazılarını, türev finansal araçlar kullanarak sabit faiz oranlı finansal kiralama borçlarına dönüştürmüştür.

Grup 2009 yılından itibaren söz konusu işlemleri faiz oranına ilişkin nakit akım riskinden korunma işlemi olarak muhasebeleştirmektedir. Grup buna ek olarak 2009 yılından itibaren uçak yakıt fiyat risklerinden korunmak amaçlı türev finansal araçlar edinmeye başlamıştır. Grup söz konusu işlemleri uçak yakıt fiyatlarına ilişkin nakit akım riskinden korunma işlemi olarak muhasebeleştirmektedir.

2019 itibarıyla, yatırım finansmanı için kullanılan uzun vadeli krediler, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins gelirler nedeniyle maruz kalınan kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmıştır.

Türev finansal araçların kullanımı, Grup'un risk yönetim stratejisine uygun olarak türev finansal araçların kullanımı ile ilgili kararların yönetim kurulu tarafından onaylandığı Grup politikası doğrultusunda yönetilmektedir.

Grup, türev finansal araçları spekülasyon amaçlı kullanmamaktadır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(b) Finansal Yükümlülükler (devamı)

##### Türev finansal araçlar ve finansal riskten korunma muhasebesi (devamı)

Finansal riskten korunma muhasebesine, finansal riskten korunma aracının kullanım süresinin dolması, satılması ya da kullanılması veya finansal riskten korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılayamaz hale geldiği durumda son verilir. İlgili tarihte, özkaynak içerisinde kayda alınmış olan finansal riskten korunma aracından kaynaklanan kümülatif kazanç veya zarara işlemin gerçekleşmesinin beklendiği tarihe kadar özkaynakta yer verilmeye devam edilir. Finansal riskten korunma işlem gerçekleşmez ise özkaynak içindeki kümülatif net kazanç veya zarar, dönemin kar zararına kaydedilir.

Türev finansal araçlar, sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri ile hesaplanır ve sonraki raporlama dönemlerinde gerçeğe uygun değer ile tekrar hesaplanır. Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynak içerisinde etkin olmayan kısmı ise doğrudan kar veya zararda kayıtlara alınır.

##### 2.4.9 Kur Değişiminin Etkileri

Yıl içerisinde gerçekleşen döviz işlemleri, işlem tarihindeki kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevrilmektedir. Bilançoda yer alan dövizle bağlı varlık ve borçlar, bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevrilmiştir.

Bu çevrimden ve dövizli işlemlerin tahsil / tediyelelerinden kaynaklanan kambiyo karları / zararları kar veya zararda yer almaktadır.

31 Aralık 2019, 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla dönem sonu ve ortalama ABD Doları/TL kuru aşağıdaki gibidir:

	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl	5,9402	5,6712
31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl	5,2609	4,8301
31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl	3,7719	3,6445

31 Aralık 2019, 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla dönem sonu ve ortalama Avro /ABD Doları kuru aşağıdaki gibidir:

	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl	1,1196	1,1194
31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl	1,1458	1,1757
31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl	1,1971	1,1294

##### 2.4.10 Hisse Başına Kazanç

Hisse başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir. Türkiye'de Grupler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Hisse başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.11 Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Raporlama tarihinden sonraki olaylar; bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

##### 2.4.12 Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır. Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir. Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

##### Zarara sebebiyet verecek sözleşmeler

Zarara sebebiyet verecek sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir.

Grup'un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, zarara sebebiyet verecek sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

##### 2.4.13 Finansal Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması

Grup'un, yönetim tarafından performanslarını değerlendirme ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içeren, hava taşımacılığı ve uçak teknik bakım faaliyetleri olmak üzere iki faaliyet bölümü bulunmaktadır. Grup yönetimi, bölümlerin performansını değerlendirirken TMS' ye uygun olarak hesaplanan faaliyet karını kullanmaktadır.

##### 2.4.14 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup ilk olarak maliyet değerleri ve buna dahil olan işlem maliyetleri ile ölçülürler.

Başlangıç muhasebeleştirilmesi sonrasında yatırım amaçlı gayrimenkuller, bilanço tarihi itibarıyla piyasa koşullarını yansıtan gerçeğe uygun değer ile değerlendirilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan kazanç veya zararlar oluştuğu dönemde kar veya zarara dahil edilirler.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

#### 2.4.14 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (devamı)

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, satılmaları veya kullanılamaz hale gelmeleri ve satışından gelecekte herhangi bir ekonomik yarar sağlanamayacağını belirlenmesi durumunda bilanço dışı bırakılırlar. Yatırım amaçlı gayrimenkulün kullanım süresini doldurmasından veya satışından kaynaklanan kar/zarar, oluştukları dönemde kar veya zarara dahil edilir.

Gerçeğe uygun değer esasına göre izlenen yatırım amaçlı gayrimenkulden, sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul sınıfına veya stoklara yapılan bir transfer gerçeğe uygun değer ile yapılır. Transfer sonrasında TMS 2 veya TMS 16'ya göre yapılan muhasebeleştirme işlemindeki tahmini maliyeti, anılan gayrimenkulün kullanım şeklindeki değişikliğin gerçekleştiği tarihteki gerçeğe uygun değeridir. Kullanım şeklindeki değişiklikten önceki ve değişikliğin gerçekleştiği tarihteki gerçeğe uygun değer arasındaki fark, yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerde olduğu gibi kar veya zararda muhasebeleştirilir.

#### 2.4.15 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana Grup ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlaması izni vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

##### Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yer verilen kardan farklılık gösterir.

##### Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

##### 2.4.15 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

##### Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, kar veya zararda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alınan, satın alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve şarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur.

##### 2.4.16 Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşviği, işletmenin teşviğin elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşviğin elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz.

Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılır. Bir finansman aracı olan devlet teşvikleri, finanse ettikleri harcama kalemini netleştirmek amacıyla kar veya zararda muhasebeleştirilmek yerine, kazanılmamış gelir olarak finansal durum tablosu (bilanço) ile ilişkilendirilmekte ve ilgili varlıkların ekonomik ömrü boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılmaktadır.

Önceden gerçekleşmiş gider veya zararları karşılamak ya da işletmeye gelecekte herhangi bir maliyet gerektirmeksizin acil finansman desteği sağlamak amacıyla verilen devlet teşvikleri, tahsil edilebilir hale geldiği dönemde kâr ya da zararda muhasebeleştirilir.

## **TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

## **2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)**

### **2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)**

#### **2.4.17 Çalışanlara Sağlanan Faydalar / Kıdem Tazminatları**

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (“TMS 19”) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilmektedir.

#### **2.4.18 Sermaye ve Taahhütler**

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

#### **2.4.19 Hibe Krediler**

Hibe krediler; uçak ve motorların satın alımlarında veya finansal kiralama yöntemiyle elde edilmelerinde kazanılmaktadır. Grup, hibe kredileri aktiflerin maliyetinden düşükten sonra aktifleri ekonomik ömürleri süresince itfa etmektedir. Faaliyet kiralamasına ilişkin kazanılan hibe krediler, ertelenmiş gelir olarak kaydedilmekte ve kiralama süresince itfa edilmektedir.

#### **2.4.20 Bakım ve Onarım Giderleri**

Maddi varlıkların ve kiralanan varlıkların düzenli bakımı ve onarımı için yapılan harcamalar, ilgili döneme faaliyet gideri olarak kaydedilmektedir. Sahip olunan veya finansal kiralama ile alınan uçakların büyük gövde ve motor bakımları gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır. Grup, kiralama yolu ile kullanılan uçaklarını kiraya verene belirli bir kondisyonda teslim etme ya da tazmin etme yükümlülüğündedir. Tahmini gövde büyük bakım maliyeti, gelecekte katlanması tahmin edilen maliyeti bugünkü değerine indirgeyerek; tahmini motor bakım maliyeti ise motorun yıl içindeki çalışma saati göz önünde bulundurularak tahakkuk ettirilir ve kira sözleşmesi boyunca kar veya zararda kaydedilir.

#### **2.4.21 Sık Uçuş Programı**

Grup, üyelerine “Miles and Smiles” adında bir Sık Uçuş Programı (Frequent Flyer Program - FFP) dahilinde birikmiş mesafe üzerinden ücretsiz uçuş ödülü vermektedir. Uçuş ödülü satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Tahsil edilen bedelin rayiç değerinin bir kısmı müşteriye sağlanan menfaatlere dağıtılarak, söz konusu menfaatler müşteri tarafından kullanıldıkça (taşıma hizmeti alındığında) gelir kaydedilmektedir.

Grup, aynı zamanda “Miles&Smiles” kredi kartı ve diğer program ortakları ile gerçekleştirilen promosyonlar dahilinde katılımcılara mil kredisi satmaktadır. Tutarlar, taşıma gerçekleşikçe gelir olarak kaydedilmektedir.



## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları

Finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, koşullu varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Grup geleceğe yönelik tahmin ve varsayımlarda bulunmaktadır. Muhasebe tahminleri doğası gereği gerçekleşen sonuçlarla birebir aynı tutarlarda neticelenmeyebilir.

Gelecek finansal raporlama döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

##### Varlıklarda Değer Düşüklüğü Tespit Çalışması:

Grup'un varlıklarda değer düşüklüğü ile ilgili temel varsayımları ve hesaplama yöntemi Not 2.4.6'da açıklanmıştır.

##### Sık uçuş programı yükümlülüğü hesaplaması:

Not 2.4.21'de belirtildiği gibi, Grup'un üyeleri için "Miles&Smiles" adında bir sık uçuş programı (FFP) bulunmaktadır. Söz konusu programa ilişkin yükümlülük hesaplamalarında uçuşlardan kazanılan miller için, geçmiş yıllarda gerçekleşmiş veriler üzerinden istatistiki yöntemler kullanılarak bulunan kullanım oranı vasıtasıyla geçerliliğini yitirecek miller tahmin edilmektedir ve bu miller için bir yükümlülük hesaplanmamaktadır.

##### Maddi varlıkların faydalı ömürleri ve hurda değerleri:

Grup, maddi varlıkların üzerinden Not 2.4.3'te belirtilen faydalı ömürleri ve hurda değerleri dikkate alarak amortisman ayırmaktadır.

##### Ertelenmiş vergi:

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Grup'un gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararlar ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir.

##### KVK 32/A ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın etkileri:

5838 sayılı Kanunun 9. Maddesi ile 28 Şubat 2009 tarihinde yürürlüğe girmek üzere Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen 32/A maddesi ile yatırımları kazanç vergileri yoluyla özendirmek amacıyla, yatırımlardan elde edilen kazançlara indirimli vergi uygulanması esası getirilmiştir. Getirilen sistem teşvikli yatırımlardan elde edilen kazancın yatırıma katkı tutarına ulaşılıncaya kadar indirimli oran ile vergilendirilmesi esasına dayanmaktadır. Bu sisteme ilişkin esaslar 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 sayılı Tebliğ ile açıklanmıştır.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)**

**2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)**

*KVK 32/A ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın etkileri (devamı):*

Söz konusu düzenleme ile daha önceleri yürürlükte olan ve yatırım harcamalarının belli bir yüzdesinin kurumlar vergisi matrahından indirilmesini sağlayan Yatırım İndirimi uygulamasından farklı olarak, teşvikli yatırım tutarı üzerinden Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazancın indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilerek yatırımın desteklenmesi söz konusudur.

Ortaklığın da havayolu yük ve yolcu taşımacılığı faaliyetleri nedeniyle, Yatırım Teşvik Sisteminde yer alan bazı teşvik unsurlarından yararlanma hakkı bulunmaktadır. Bu çerçevede yapılan başvurular neticesinde Ortaklığın tarafından, uçak ve havalimanı yer hizmetleri yatırımları için Yatırım Teşvik Belgeleri temin edilmiş olup Ortaklığın finansal raporlarına mevcut durumda veya gelecek dönemlerde etkisi olabilecek Yatırım Teşvik Belgelerine ilişkin bilgiler ile yararlanılan teşvik unsurları aşağıda sıralanmaktadır:

BKK Tarihi:	BKK No:	YTB Tarihi:	Yatırım Durumu:	Vergi İndirimi	Toplam Yatırım Tutarı TL: (*)	Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı TL: (**)
20.01.2018	2017/1113	9.08.2018	Devam Ediyor	Vergi İndirimi %90 / Yatırıma Katkı Oranı %50	24.889	-
15.06.2012	2012/3305	18.12.2014	Tamamlandı	Vergi İndirimi %50 / Yatırıma Katkı Oranı %15	16.971	-
14.07.2009	2009/15199	28.12.2010	Tamamlandı	Vergi İndirimi %50 / Yatırıma Katkı Oranı %20	13.270	18
20.01.2018	2017/1113	11.09.2018	Devam Ediyor	Vergi İndirimi %50 / Yatırıma Katkı Oranı %25	2.519	-
15.06.2012	2012/3305	1.03.2018	Devam Ediyor	Vergi İndirimi % 50 / Yatırıma Katkı Oranı %15	838	149
15.06.2012	2012/3305	11.07.2017	Devam Ediyor	Vergi İndirimi % 50 / Yatırıma Katkı Oranı %15	-	-
15.06.2012	2012/3305	18.09.2017	Devam Ediyor	GENEL TEŞVİK ( Vergi indirimi yapılamaz)	-	-

(\*)Yatırımlar döviz olarak gerçekleştirildiğinden ve yatırımlarda yapılan revizyonlar nedeniyle başvuru sırasındaki yatırım tutarı ile tamamlanma anındaki yatırım tutarı farklılık gösterebilmektedir.

(\*\*)Ortaklığımızın vergi matrahı oluşmaması nedeniyle yararlanamadığı yatırıma katkı tutarı ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme oranı ile endeksenerek ilerleyen yıllara aktarılmaktadır.

TMS 12 "Gelir Vergileri" ve TMS 20 "Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması" standartları, devlet teşviklerinin veya yatırımlara ilişkin vergi avantajlarının muhasebeleştirilmesi yöntemleri ile ilgili net bir husus içermemekle birlikte, Grup ilgili Bakanlar Kurulu kararları ile getirilen teşvik uygulaması ile "yatırıma katkı tutarı"ndan faydalanmanın ilgili yatırımdan elde edilecek kazanç ve dolayısıyla ilgili varlığın geri kazanılmasına bağlı olması ve "yatırıma katkı tutarı"ndan faydalanmanın uçak teşvikleri için uzun yıllar alacağı sebepleriyle, ilgili yatırım desteğinin, varlığın faydalı ömrü boyunca sistematik bir biçimde gelir olarak kâr veya zararda muhasebeleştirilmesinin ilgili yatırım desteğinin doğasına daha uygun olacağı kanaatindedir. Bunun yanısıra diğer maddi duran varlık yatırımları için ise vergi avantajlarını daha kısa bir sürede muhasebeleştirebileceği değerlendirilmiş ve teşvikten faydalanmanın mümkün olduğu dönem içerisinde kar veya zararda muhasebeleştirilmesinin yatırım desteğinin doğasına daha uygun olacağı kanaatindedir.

**2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar**

***Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler***

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan bazı yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

#### 2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

*Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler (devamı)*

##### **TFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri**

16 Şubat 2019'da, KGK tarafından TFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri standardı yayımlanmıştır. Sigorta sözleşmeleri için uluslararası geçerlilikte ilk standart olan TFRS 17, yatırımcıların ve ilgili diğer kişilerin sigortacıların maruz kaldığı riskleri, kârlılıklarını ve finansal durumunu daha iyi anlamalarını kolaylaştıracaktır. TFRS 17, geçici bir standart olarak getirilen TFRS 4'ün yerini almıştır. TFRS 4, şirketlerin yerel muhasebe standartlarını kullanarak sigorta sözleşmelerinin muhasebeleştirilmelerine izin verdiğinden uygulamalarda çok çeşitli muhasebe yaklaşımlarının kullanılmasına neden olmuştur. Bunun sonucu olarak, yatırımcıların benzer şirketlerin finansal performanslarını karşılaştırmaları güçleşmiştir. TFRS 17, tüm sigorta sözleşmelerinin tutarlı bir şekilde muhasebeleştirilmesini ve hem yatırımcılar hem de sigorta şirketleri açısından TFRS 4'ün yol açtığı karşılaştırılabilirlik sorununu çözmektedir. Yeni standarda göre, sigorta yükümlülükleri tarihi maliyet yerine güncel değerler kullanılarak muhasebeleştirilecektir. Bu bilgiler düzenli olarak güncelleneceğinden finansal tablo kullanıcılarına daha yararlı bilgiler sağlayacaktır. TFRS 17'nin yürürlük tarihi 1 Ocak 2021 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS 17'nin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

##### **TFRS 4'deki değişiklikler- TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri ile TFRS 9'un uygulanmasına ilişkin değişiklik**

TFRS 4, yeni sigorta sözleşmeleri standardı ve TFRS 9'un farklı yürürlük tarihlerinin etkilerini azaltmak amacıyla KGK tarafından değiştirilmiştir. TFRS 4'de yapılan değişiklikler sigorta şirketleri için uygulamalarla ilgili endişeleri azaltmak için iki isteğe bağlı çözüm sunmaktadır:

i) TFRS 9 uygulanırken Sigortacılar tarafından finansal varlıklarına sigorta şirketinin kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir ile TFRS 9 uyarınca kar veya zararda muhasebeleştirilen tutarlar ile TMS 39 uyarınca raporlananlar arasındaki farkı yeniden sınıflandırmasına izin verilecek; veya ii) 1 Ocak 2021 tarihinden önce faaliyetleri ağırlıklı olarak sigortaya bağlı olan şirketler için TFRS 9'u uygulamaya ilişkin isteğe bağlı geçici bir muafiyet. Bu şirketlerin TMS 39'da finansal araçlar için mevcut gereksinimleri uygulamaya devam etmelerine izin verilecektir. Grup, TFRS 4 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

##### **Güncellenen Kavramsal Çerçeve (2018 sürümü)**

Güncellenen Kavramsal Çerçeve KGK tarafından 27 Ekim 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Kavramsal Çerçeve; KGK'ya yeni TFRS'leri geliştirirken finansal raporlamalarına rehberlik sağlayacak olan temel çerçeveyi ortaya koymaktadır. Kavramsal Çerçeve; standartların kavramsal olarak tutarlı olmasını ve benzer işlemlerin aynı şekilde ele alınmasını sağlamaya yardımcı olmakta ve böylece yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflar için faydalı bilgiler sağlamaktadır. Kavramsal Çerçeve, şirketlere, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikaları geliştirmelerine ve daha geniş bir biçimde, paydaşların bu standartları anlamalarına ve yorumlamalarına yardımcı olmaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve ise önceki versiyonundan daha kapsamlı olup KGK 'ya standartların oluşturulmasında gerekli olan tüm araçların sağlanmasını amaçlamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve finansal raporlamanın amacından başlayarak sunum ve açıklamalara kadar standart oluşturulmasının tüm yönlerini kapsamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikalarını geliştirmek için Kavramsal Çerçeve'yi kullanan şirketler için, erken uygulamaya izin verilmekle birlikte, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinden itibaren geçerli olacaktır.

## **TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### **2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)**

#### **2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)**

##### **TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler - Önemlilik Tanımı**

KGK tarafından 7 Haziran 2019'da "önemli tanımlar" değişikliği yayımlanmıştır (TMS 1 ve TMS 8'de yapılan değişiklikler). Değişiklikler, "önemlilik" tanımının netleştirilmesinde, önemlilik eşliğinin belirlenmesinde ve önemlilik kavramının TFRS'ler açısından uygulanmasında tutarlılığın artırılmasına yardımcı olmak için rehberlik sağlamaktadır. Yenilenen önemli tanımına "bilgilerin gizlenmesi" ifadesi eklenmiş ve bu ifadenin bilgilerin verilmemesi ve yanlış verilmesi ile benzer sonuçlara sebep olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca bu değişiklikle birlikte önemli tanımında kullanılan terminoloji, Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve'de (2018 Sürümü) kullanılan terminoloji ile uyumlu hale getirilmiştir. TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler'in yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TMS 1 ve TMS 8'in uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

##### **TFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı**

Bir işlemin bir varlık edinimi ile mi yoksa bir işletme edinimi ile mi sonuçlanacağını belirlemede güçlüklerle karşılaşmakta olup bu güçlükler uzun zamandır önemli bir mesleki yargı konusu olmuştur. UMSK, bu konuyu netleştirmek üzere; şirketlerin edindiği faaliyet ve varlıkların bir işletme mi yoksa yalnızca bir varlık grubu mu olduğuna karar vermelerini kolaylaştırmak amacıyla "işletme" tanımını değiştirmek amacıyla TFRS 3 İşletme Birleşmelerinde değişiklik yapmıştır. KGK tarafından da 21 Mayıs 2019'da İşletme Tanımı (TFRS 3'te Yapılan Değişiklikler) yayımlanmıştır.

Söz konusu değişiklikle; bir işletmenin girdiler ve bir süreç içermesi gerektiği teyit edilerek, sürecin asli olmasının yanı sıra süreç ve girdilerin birlikte çıktılarının oluşturulmasına önemli katkıda bulunması gerektiği hususlarına açıklık getirilmiştir. Müşterilere sunulan mal ve hizmetler ile olağan faaliyetlerden diğer gelirler tanımına odaklanarak işletme tanımı sadeleştirilmiştir. Bir şirketin bir işletme mi yoksa bir varlık grubu mu edindiğine karar verme sürecini kolaylaştırmak için uygulaması isteğe bağlı olan bir konsantrasyon testi eklenmiştir. Bu uygulama, varlıkların gerçeğe uygun değerinin büyük bir kısmının tek bir tanımlanabilir varlığa veya benzer tanımlanabilir varlıklar grubuna yoğunlaştırılması durumunda bir varlık edinilmesine yol açan basitleştirilmiş bir değerlendirmedir. Finansal tablo hazırlayıcıları konsantrasyon testini uygulamayı seçmezlerse veya testin başarısız olması durumunda yapılacak değerlendirme önemli bir sürecin varlığına odaklanır. TFRS 3'deki değişikliklerin 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde elde edilen işletmeler için geçerli olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS 3'ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

##### **Gösterge Faiz Oranı Reformu (UFRS 9, UMS 39 ve UFRS 7'de Yapılan Değişiklikler)**

Eylül 2019'da yayınlanan UFRS 9, UMS 39 ve UFRS 7'yi değiştiren Gösterge Faiz Oranı Reformu, Bölüm 6.8'i ekledi ve paragraf 7.2.26'yı değiştirmiştir. UMSK 2018 yılında, uluslararası gösterge faiz oranlarının değiştirilmesinden önce ve sonra ele alınacak hususları ayrı olarak belirlemiş ve bunları değişiklik öncesi ve değişikliğe ilişkin hususlar olarak sınıflandırmıştır.

## 2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

### 2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

#### Gösterge Faiz Oranı Reformu (UFRS 9, UMS 39 ve UFRS 7’de Yapılan Değişiklikler) (devamı)

UMSK tarafından yapılan değişiklikler sonucunda UFRS 9 ve UMS 39’da yer alan finansal riskten korunma muhasebesi hükümlerinde dört temel konuda istisna sağlanmıştır. Bu konular:

- İşlemlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olmasına ilişkin hüküm,
- İleriye yönelik değerlendirmeler,
- Geriye dönük değerlendirmeler ve
- Ayrı olarak tanımlanabilir risk bileşenleridir.

Riskten korunma muhasebesine ilişkin diğer hükümlerde bir değişiklik yapılmamıştır. Grup, yukarıda belirtilen istisnaları, *Gösterge Faiz Oranı Reformundan* doğrudan etkilenen tüm korunma ilişkilerine uygulayacaktır. Bu değişikliklerin yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

### 2.7 Gerçeğe Uygun Değerlerin Belirlenmesi

Grup’un çeşitli muhasebe politikaları ve açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlarla ilgili ilave bilgiler varlık veya yükümlülüğe özgü dipnotlarda sunulmuştur.

Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

- Seviye 1: Özdeş varlıklar veya borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;
- Seviye 2: Seviye 1’de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar veya borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) veya dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;
- Seviye 3: Varlık veya borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR**

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıkları aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Sun Express	986	713
TEC	351	326
Turkish DO&CO	325	278
TGS	236	205
THY Opet	198	307
Uçak Koltuk	34	27
TCI	34	16
Goodrich	18	10
We World Express	7	-
Vergi İade Aracılık	2	2
	<b>2.191</b>	<b>1.884</b>

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar / (zarar) içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Sun Express	171	213
TGS	130	107
THY Opet	91	218
Turkish DO&CO	75	59
Uçak Koltuk	10	3
Goodrich	7	2
TCI	2	-
Vergi İade Aracılık	1	1
We World Express	-	-
TEC	(18)	53
Toplam	<b>469</b>	<b>656</b>

Sun Express'in 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	11.078	7.100
Yükümlülükler	9.106	5.674
Özkaynaklar	1.972	1.426
Grup'un özkaynaklardaki payı	986	713

  

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Hasılat	8.884	7.145
Dönem karı	342	426
Dönem karında Grup'un payı	171	213

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)**

TEC' in 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	1.302	995
Yükümlülükler	587	327
Özkaynaklar	715	668
Grup'un özkaynaklardaki payı	351	326
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	2.262	2.617
Dönem zararı	(37)	108
Dönem zararında Grup'un payı	(18)	53

Turkish DO&amp;CO' nun 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	1.129	880
Yükümlülükler	478	325
Özkaynaklar	651	555
Grup'un özkaynaklardaki payı	325	278
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	1.949	1.375
Dönem karı	150	116
Dönem karında Grup'un payı	75	59

TGS'nin 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	1.020	682
Yükümlülükler	548	272
Özkaynaklar	472	410
Grup'un özkaynaklardaki payı	236	205
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	2.029	1.381
Dönem karı	260	214
Dönem karında Grup'un payı	130	107

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)**

THY Opet' in 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	1.872	3.265
Yükümlülükler	1.476	2.651
Özkaynaklar	396	614
Grup'un özkaynaklardaki payı	198	307
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	5.543	11.065
Dönem karı	182	436
Dönem karında Grup'un payı	91	218

Uçak Koltuk' un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	171	131
Yükümlülükler	103	76
Özkaynaklar	68	55
Grup'un özkaynaklardaki payı	34	27
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	168	69
Dönem karı	19	6
Dönem karında Grup'un payı	10	3

TCI'nın 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	113	88
Yükümlülükler	45	57
Özkaynaklar	68	31
Grup'un özkaynaklardaki payı	34	16
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	72	42
Dönem karı	4	1
Dönem karında Grup'un payı	2	-



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)**

Goodrich' in 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	70	55
Yükümlülükler	24	29
Özkaynaklar	46	26
Grup'un özkaynaklardaki payı	18	10
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	135	85
Dönem karı	16	6
Dönem karında Grup'un payı	7	2

We World Express'in 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	23	-
Yükümlülükler	6	-
Özkaynaklar	17	-
Grup'un özkaynaklardaki payı	7	-
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	19	-
Dönem zararı	(1)	-
Dönem zararında Grup'un payı	-	-

Vergi İade Aracılık A.Ş.'nin 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Varlıklar	10	8
Yükümlülükler	3	2
Özkaynaklar	7	6
Grup'un özkaynaklardaki payı	2	2
	<b>1 Ocak -</b>	<b>1 Ocak -</b>
	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Hasılat	8	4
Dönem karı	2	3
Dönem karında Grup'un payı	1	1

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup yönetimi, bölümlere tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümlerin performansının değerlendirilmesi amacıyla sonuçları ve faaliyetleri hava taşımacılığı ve uçak teknik bakım hizmetleri bazında incelemektedir. Grup'un satış bilgilerine ilişkin detaylı bilgiler Not 26'de verilmiştir.

#### Hava Taşımacılığı ("Havacılık")

Şirket'in ana faaliyet konusu yurt içi ve yurt dışında yolcu ve kargo hava taşımacılığı yapmaktır.

#### Teknik Bakım Hizmetleri ("Teknik")

Teknik bölümün ana faaliyet konusu, sivil havacılık sektöründe bakım onarım hizmeti ve her tür teknik ve altyapı desteği vermektir.

#### 4.1 Toplam Varlıklar ve Yükümlülükler

<b>Toplam Varlıklar</b>	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Havacılık	145.479	108.573
Teknik	9.317	6.977
Toplam	154.796	115.550
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları	(7.925)	(6.474)
Konsolide mali tablolara göre toplam varlıklar	146.871	109.076

  

<b>Toplam Yükümlülükler</b>	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Havacılık	105.871	78.298
Teknik	2.291	1.529
Toplam	108.162	79.827
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları	(2.086)	(2.035)
Konsolide mali tablolara göre toplam yükümlülükler	106.076	77.792

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)****4.2 Vergi Öncesi Karı / (Zararı)**

Bölüm Sonuçları:

1 Ocak-31 Aralık 2019	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Grup Dışı Hasılat	73.383	1.735	-	75.118
Bölümlerarası Hasılat	287	5.756	(6.043)	-
Hasılat	73.670	7.491	(6.043)	75.118
Satışların Maliyeti (-)	(62.360)	(5.722)	6.043	(62.039)
Brüt Kar	11.310	1.769	-	13.079
Genel Yönetim Giderleri (-)	(1.175)	(544)	24	(1.695)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	(7.979)	(40)	4	(8.015)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	1.894	180	(31)	2.043
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(259)	(114)	3	(370)
Esas Faaliyet Karı	3.791	1.251	-	5.042
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	957	6	-	963
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	(448)	(4)	-	(452)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından / Zararlarından Paylar	477	(8)	-	469
Finansman Geliri/Gideri Öncesi Faaliyet Karı	4.777	1.245	-	6.022
Finansman Gelirleri	788	5	(13)	780
Finansman Giderleri (-)	(1.730)	(29)	13	(1.746)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar	3.835	1.221	-	5.056

1 Ocak-31 Aralık 2018	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Grup Dışı Hasılat	61.765	1.088	-	62.853
Bölümlerarası Hasılat	240	4.809	(5.049)	-
Hasılat	62.005	5.897	(5.049)	62.853
Satışların Maliyeti (-)	(49.772)	(4.561)	5.049	(49.284)
Brüt Kar	12.233	1.336	-	13.569
Genel Yönetim Giderleri (-)	(860)	(394)	16	(1.238)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	(6.153)	(41)	9	(6.185)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	946	31	(178)	799
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(857)	(49)	153	(753)
Esas Faaliyet Karı	5.309	883	-	6.192
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	493	-	-	493
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	(7)	-	-	(7)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından / Zararlarından Paylar	603	53	-	656
Finansman Geliri/Gideri Öncesi Faaliyet Karı	6.398	936	-	7.334
Finansman Gelirleri	763	2	(12)	753
Finansman Giderleri (-)	(2.971)	106	12	(2.853)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar	4.190	1.044	-	5.234

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)****4.3 Yatırım Faaliyetleri**

1 Ocak-31 Aralık 2019	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	17.034	2.007	-	19.041
Cari dönem amortisman gideri ve itfa payı	7.855	769	-	8.624
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	1.808	383	-	2.191
1 Ocak-31 Aralık 2018	Bölümlerarası			Toplam
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	8.821	1.120	-	9.941
Cari dönem amortisman gideri ve itfa payı	4.540	714	-	5.254
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	1.542	342	-	1.884

**5. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ**

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kasa	8	12
Banka – vadeli mevduatlar	11.879	8.260
Banka – vadesiz mevduatlar	441	334
	<u>12.328</u>	<u>8.606</u>

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
2.387	TL	%9,35 - %11,60	Ocak 2020	2.387
223	ABD Doları	%1,50 - %1,60	Ocak 2020	1.325
1.196	Avro	%0,36 - %0,80	Mart 2020	7.958
4.185	Cezayir Dinarı	%1,98 - %3,15	Mart 2020	209
				<u>11.879</u>

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
1.718	TL	%19,98 - %24,70	Mart 2019	1.762
232	ABD Doları	%3,57 - %5,92	Ocak 2019	1.226
871	Avro	%2,54 - %3,62	Mart 2019	5.272
				<u>8.260</u>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**6. FİNANSAL YATIRIMLAR**

Kısa vadeli finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar		
- Devlet Borçlanma Senetleri	-	473
- Özel Sektör Borçlanma Senetleri	54	138
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar		
- Hisse Senetleri	89	89
3 aydan uzun vadeli mevduatlar	2.234	2.033
	<u>2.377</u>	<u>2.733</u>

31 Aralık 2019 ve 2018 itibarıyla 3 aydan uzun vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
336	Avro	%0,24 - %0,40	Nisan 2020	<u>2.234</u>

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
500	TL	%23,28 - %23,99	Nisan 2019	514
251	Avro	%3,08 - %3,28	Mayıs 2019	<u>1.519</u>
				<u>2.033</u>

Uzun vadeli finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar		
- Devlet Borçlanma Senetleri	288	238
- Özel Sektör Borçlanma Senetleri	237	211
Diğer uzun vadeli finansal yatırımlar	7	5
	<u>532</u>	<u>454</u>

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer gelire yansıtılan finansal varlıkların sözleşmede yer alan vade tarihine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
1 yıldan az	54	611
1 – 5 yıl arası	18	42
5 yıldan fazla	507	407
	<u>579</u>	<u>1.060</u>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**6. FİNANSAL YATIRIMLAR (devamı)**

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer gelire yansıtılan finansal varlıklar detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar		
- Hisse Senetleri	89	89

**7. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR**

Kısa vadeli borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Kısa vadeli krediler	7.374	5.780

Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18)	6.643	5.156
Kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18) (*)	1.519	-
Banka kredileri	2.914	1.524
	<u>11.076</u>	<u>6.680</u>

Uzun vadeli borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18)	43.211	36.855
Kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18) (*)	7.547	-
Banka kredileri	10.218	6.487
	<u>60.976</u>	<u>43.342</u>

(\*) TFRS 16 uyarınca kiralama borçlarıdır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla banka kredilerine ilişkin vade analizi aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
1 yıldan az	10.288	7.304
1 – 5 yıl arası	10.218	6.487
	<u>20.506</u>	<u>13.791</u>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**7. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR (devamı)**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla banka kredilerine ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Faiz Oranı</u>	<u>Türü</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Ödeme Periyodu</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
2.243	Avro	Sabit		%0.30 - %4.93	Şubat 2020 - Aralık 2024	14.915
841	Avro	Değişken		Euribor + %2,03 - Euribor + %3,77	Şubat 2020 - Temmuz 2024	5.591
						<u>20.506</u>
<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Faiz Oranı</u>	<u>Türü</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Ödeme Periyodu</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
1.582	Avro	Sabit		%0.40 - %4.60	Mayıs 2019 - Haziran 2023	9.536
706	Avro	Değişken		Euribor + %2,45 - Euribor + %3,50	Ocak 2019 - Temmuz 2023	4.255
						<u>13.791</u>

Finansal işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin mutabakat:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>Geri Ödemeler</u>	<u>Gayri nakdi</u> <u>değişimler</u>	<u>Yeni Kullanım</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Finansal Kiralama Borçları	42.011	(6.553)	6.275	8.121	<u>49.854</u>
	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>Geri Ödemeler</u>	<u>Gayri nakdi</u> <u>değişimler</u>	<u>Yeni Kullanım</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Finansal Kiralama Borçları	30.980	(5.261)	11.751	4.541	<u>42.011</u>
	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>Geri Ödemeler</u>	<u>Gayri nakdi</u> <u>değişimler</u>	<u>Nakit Girişleri</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Banka Kredileri	13.791	(13.390)	2.095	18.010	<u>20.506</u>
	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>Geri Ödemeler</u>	<u>Gayri nakdi</u> <u>değişimler</u>	<u>Nakit Girişleri</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Banka Kredileri	3.218	(6.435)	2.374	14.634	<u>13.791</u>

TFRS 16 uyarınca gerçekleşen kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin mutabakat:

	<u>1 Ocak 2019</u>	<u>Geri Ödemeler</u>	<u>Gayri nakdi</u> <u>değişimler</u>	<u>Yeni kiralama</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
Uçak	8.099	(1.844)	1.284	1.162	8.701
Gayrimenkul	294	(73)	45	79	345
Diğer	32	(17)	5	-	20
	<u>8.425</u>	<u>(1.934)</u>	<u>1.334</u>	<u>1.241</u>	<u>9.066</u>

**8. DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER**

Kısa vadeli diğer finansal yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Diğer finansal yükümlülükler	<u>113</u>	<u>32</u>

Diğer finansal yükümlülükler, ay sonu vergi ve SSK ödemeleri için bankalar tarafından faizsiz olarak kullanılan gecelik borçlardan oluşmaktadır.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI**

Müşterek yönetime tabi ortaklıklardan kısa vadeli ticari alacaklar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Air Albania	2	-
We World Express Ltd.	2	-
Uçak Koltuk	1	-
Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş (PTT)	-	8
Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. (Türksat)	-	1
Diğer	-	1
	<b>5</b>	<b>10</b>

İlişkili taraflardan kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
TGS	166	-
Turkish DO&CO	-	13
TCI	-	5
	<b>166</b>	<b>18</b>

Özkaynaktan pay alma yöntemiyle muhasebeleştirilen ortaklıklara ait kısa vadeli ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
TEC	330	315
THY Opet	223	501
TGS	220	100
Turkish DO&CO	123	185
Sun Express	110	98
Goodrich	13	11
TCI	-	3
	<b>1.019</b>	<b>1.213</b>

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin ilişkili taraflarla olan işlemler aşağıdaki gibidir:

<b>Satışlar</b>	<b>1 Ocak- 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak- 31 Aralık 2018</b>
TEC	229	128
Sun Express	225	203
PTT	36	44
TGS	30	20
Air Albania	30	-
Goodrich	12	4
We World Express Ltd.	4	-
TCI	4	1
Uçak Koltuk	3	12
Turkish DO&CO	3	7
Türk Telekom	2	1
THY Opet	1	-
Türksat	-	1
	<b>579</b>	<b>421</b>



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)**

<b>Alışlar</b>	<b>1 Ocak- 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak- 31 Aralık 2018</b>
THY Opet	4.264	9.125
TGS	1.864	1.284
Turkish DO&CO	1.779	1.322
TEC	1.558	1.531
Sun Express	967	815
Goodrich	113	68
Uçak Koltuk	42	12
Türk Telekom	6	4
TCI	4	10
Borsa İstanbul A.Ş.	2	1
Air Albania	1	-
PTT	-	8
	<b>10.600</b>	<b>14.180</b>

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin ilişkili taraflarla olan finansal araçlar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Finansal Yatırımlar	1.635	1.690
Vadeli Mevduatlar	8.522	6.352
Vadesiz Mevduat	50	12
Finansal Varlıklar	618	1.169
Hisse Senedi	-	22
Banka Kredileri	(1.853)	(603)
	<b>8.972</b>	<b>8.642</b>

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ilişkili taraflara verilen teminat mektupları tutarı 5.263 TL'dir. (31 Aralık 2018: 4.533 TL)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla finansal yatırımlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<b><u>Anapara</u></b>	<b><u>Para Birimi</u></b>	<b><u>Efektif Faiz Oranı</u></b>	<b><u>Vade</u></b>	<b><u>31 Aralık 2019</u></b>
246	Avro	0,28% - 0,40%	Nisan 2020	1.635
				<b>1.635</b>
<b><u>Anapara</u></b>	<b><u>Para Birimi</u></b>	<b><u>Efektif Faiz Oranı</u></b>	<b><u>Vade</u></b>	<b><u>31 Aralık 2018</u></b>
252	Avro	3,08% - 3,28%	Mayıs 2019	1.523
140	TL	23,28%	Nisan 2019	167
				<b>1.690</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
2.381	TL	9,35% - 10,00%	Ocak 2020	2.381
922	Avro	0,36% - 0,56%	Mart 2020	6.137
1	ABD Doları	1,50%	Ocak 2020	4
				<u>8.522</u>

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
1.170	TL	23,28% - 24,70%	Mart 2019	1.395
820	Avro	2,54% - 3,62%	Mart 2019	4.957
				<u>6.352</u>

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla ilişkili taraflardan finansal varlıklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
104	Dolar	%3,875 - %8,5	Şubat 2020 - Haziran 2020	<u>618</u>

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
123	ABD Doları	%3,88 - %8,5	Nisan 2019 - Haziran 2019	645
500	TL	%13	Kasım 2019	500
4	Avro	%3,50	Haziran 2019	24
				<u>1.169</u>

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla ilişkili taraflardan kullanılan kredilere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
279	Avro	%2,94 - %4,00	Aralık 2024	<u>1.853</u>

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
100	Avro	%4,00	Aralık 2023	<u>603</u>

**İlişkili taraflardan faiz gelirleri**

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2019</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	302	273
Ziraat Bankası A.Ş.	7	12
	<u>309</u>	<u>285</u>

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

#### İlişkili taraflardan faiz giderleri

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2019</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>
Ziraat Bankası A.Ş.	18	19
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	-	2
	<u>18</u>	<u>21</u>

Grup ile THY Opet arasındaki işlemler havacılık yakıtları temininden; Turkish DO&CO arasındaki işlemler ikram hizmetleri işlemlerinden; Sun Express arasındaki işlemler, koltuk ve uçak kiralama işlemlerinden; TGS arasındaki işlemler yer hizmetleri temininden; TEC arasındaki işlemler motor bakım hizmetlerinden; Grup ile Türk Telekom arasındaki işlemler reklam ve telekomünikasyon hizmetlerinden; Grup ile PTT arasındaki işlemler kargo taşımacılığından; Grup ile Halk Bankası ve Ziraat Bankası arasındaki işlemler bankacılık hizmetlerinden; Grup ile Türksat arasındaki işlemler telekomünikasyon hizmetlerinden; Grup ile Borsa İstanbul arasındaki işlemler borsacılık faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır. İlişkili taraflardan olan alacaklar teminatsız olup, ticari olan alacakların vadesi yaklaşık 30 gündür.

Şirket'in, Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleriyle Genel Müdür, Genel Koordinatör, Genel Müdür Yardımcıları gibi üst düzey yöneticilere cari dönemde sağlanan tamamı kısa vadeli faydalardan oluşan ücret ve benzeri menfaatlerin toplam tutarı 25 TL'dir (31 Aralık 2018: 20 TL).

### 10. TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Ticari alacaklar	3.707	3.362
Şüpheli alacaklar karşılığı	(507)	(370)
	<u>3.200</u>	<u>2.992</u>

Şüpheli alacak karşılığı geçmişteki tahsil edilmeme tecrübesine ve TFRS 9' a uyumlu olarak yapılan BKZ hesaplamasına dayanılarak belirlenmiştir. Grup'un ticari alacaklarına ilişkin kredi riski, kur riski ve değer düşüklüğüne ilişkin detaylar Not:36'de açıklanmıştır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflara ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Ticari borçlar	5.689	4.162

Grup kur riskini Not 36'de değerlendirmektedir.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**11. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Maaş tahakkukları	733	603
Ödenecek SGK primleri	215	226
Prim Tahakkukları	-	181
Personele borçlar	-	43
	<b>948</b>	<b>1.053</b>

Prim karşılıklarının 31 Aralık 2019 ve 2018 hesap dönemlerindeki değişimi aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Dönem başı ayrılmış karşılık	181	155
Cari dönemde ayrılan karşılık	-	181
Konusu kalmayan karşılık	(181)	(155)
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	-	181

**12. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Uçak alımı için yapılan nakdi olarak geri alınacak ön ödemeler (net)	4.624	4.254
Teknik satınalma işlemlerinden doğan alacaklar	1.000	624
Geri alınacak vergiler	247	704
Fon transferi güçlüğü olan banka hesapları (*)	211	475
Pilotlara ilişkin eğitim alacakları	151	97
Diğer alacaklar	25	45
	<b>6.258</b>	<b>6.199</b>

(\*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla tarihi itibarıyla bu tutar Etiyopya, Bangladeş, Cezayir, Nijerya, Senegal, Nijer, Mali, Fildişi Sahilleri, Burkina Faso, Eritre, Mozambik, Venezuela Bolivar Cumhuriyeti, Angola Cumhuriyeti, Kamerun Cumhuriyeti, Çad Cumhuriyeti, Sudan Cumhuriyeti, Gabon, Somali, Benin, Zimbabve Cumhuriyeti, Arjantin, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Küba Cumhuriyeti, Lübnan Cumhuriyeti ve İran'daki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir. (31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bu tutar Fas, Etiyopya, Bangladeş, Mısır, Cezayir, Nijerya, Senegal, Nijer, Mali, Fildişi Sahilleri, Burkina Faso, Eritre, Mozambik, Venezuela Bolivar Cumhuriyeti, Kamerun Cumhuriyeti, Çad Cumhuriyeti, Sudan Cumhuriyeti, Gabon, Somali, Benin, Kenya Cumhuriyeti, Zimbabve Cumhuriyeti ve İran'daki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir.)

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**12. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan uzun vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Uçak alımı için yapılan nakdi olarak geri alınacak ön ödemeler (net)	4.521	2.656
Yatırım destek alacağı	1.856	1.251
Pilotlara ilişkin eğitim alacakları	916	606
Verilen depozito ve teminatlar	248	736
Fon transferi güçlüğü olan banka hesapları (*)	36	31
	<b>7.577</b>	<b>5.280</b>

(\*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bu tutar Suriye'deki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir.

İlişkili olmayan taraflara kısa vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Ödenecek vergi ve fonlar	368	274
Kiralama firmalarına borçlar	61	54
Alınan depozito ve teminatlar	58	66
Sigorta şirketlerine borçlar	42	-
Diğer borçlar	51	18
	<b>580</b>	<b>412</b>

İlişkili olmayan taraflara uzun vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Alınan depozito ve teminatlar	112	85
Kiralama firmalarına borçlar	56	103
Faiz ve akaryakıt sözleşmeleri depozitoları	55	-
	<b>223</b>	<b>188</b>

**13. STOKLAR**

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Teknik malzeme stokları	1.313	735
Diğer stoklar	479	383
	1.792	1.118
Değer düşüklüğü karşılığı (-)	(69)	(118)
	<b>1.723</b>	<b>1.000</b>

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin stok değer düşüklüğündeki değişim aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Dönem başı ayrılmış karşılık	118	94
Yabancı para çevrim farkı	12	36
Konusu kalmayan karşılık	(61)	(12)
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	69	118

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**14. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla peşin ödenmiş giderler ve ertelenmiş gelirler aşağıdaki gibidir:

**Kısa vadeli peşin ödenen giderler**

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Verilen sipariş avansları	452	414
Peşin ödenen satış komisyonları	82	81
Peşin ödenen kiralama giderleri	58	105
Peşin ödenen reklam giderleri	55	102
Peşin ödenen diğer giderler	237	309
	<b>884</b>	<b>1.011</b>

**Uzun vadeli peşin ödenen giderler**

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Peşin ödenen motor bakım giderleri	3.917	3.204
Maddi duran varlık alımlarına ilişkin yapılan ödemeler	820	572
Peşin ödenen uçak finansman giderleri	329	226
Peşin ödenen diğer giderler	69	35
	<b>5.135</b>	<b>4.037</b>

**Ertelenmiş gelirler**

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Yolcu uçuş yükümlülükleri	6.130	5.270
Diğer kısa vadeli ertelenmiş gelirler	231	237
	<b>6.361</b>	<b>5.507</b>

**Yolcu Uçuş Yükümlülükleri**

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Bilet satışından doğan yolcu uçuş yükümlülükleri	4.737	3.898
Mil yükümlülükleri	1.393	1.372
	<b>6.130</b>	<b>5.270</b>

**Kısa vadeli diğer ertelenmiş gelirler**

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Alınan avanslar	94	124
Ertelenmiş finansal gelirler	66	58
Gelecek aylara ait banka protokol geliri	62	55
Gelecek aylara ait diğer gelirler	9	-
	<b>231</b>	<b>237</b>

**Uzun vadeli ertelenmiş gelirler**

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Ertelenmiş finansal gelirler	702	275
Brüt hibe krediler	182	162
Gelecek yıllara ait banka protokol geliri	11	65
Hibe krediler birikmiş amortismanı	(182)	(160)
	<b>713</b>	<b>342</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**15. MADDİ DURAN VARLIKLAR**

	Yerüstü Düzenlemeleri ve Binalar	Teknik Ekipman, Simülatör ve Taşıtlar	Diğer Ekipmanlar ve Demirbaşlar	Uçaklar	Yedek Motorlar	Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
<b><u>Maliyet</u></b>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2019	1.596	2.257	1.124	92.020	3.882	3.069	2.794	3.776	110.518
TFRS 16 uyarınca kullanım hakkı varlıklarının kaydedilmesi	294	33	-	8.320	-	-	-	-	8.647
Düzeltilmiş 1 Ocak 2019 açılış bakiyesi	1.890	2.290	1.124	100.340	3.882	3.069	2.794	3.776	119.165
Çevrim farkı	401	338	153	13.391	525	417	267	480	15.972
İlaveler	534	638	158	12.983	641	1.039	236	2.721	18.950
Yatırımdan transferler (*)	629	277	11	1.703	159	-	81	(2.870)	(10)
Hesaplar arası transfer	2.178	-	-	-	-	-	(2.178)	-	-
Çıkışlar	(2)	(29)	(28)	(4.774)	(299)	(600)	(113)	-	(5.845)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2019	5.630	3.514	1.418	123.643	4.908	3.925	1.087	4.107	148.232
<b><u>Birikmiş Amortisman</u></b>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2019	468	1.237	796	30.699	1.404	1.636	1.059	-	37.299
Çevrim farkı	102	169	109	4.090	186	212	108	-	4.976
Cari dönem amortismanı	273	225	146	7.025	352	411	96	-	8.528
Hesaplar arası transfer	597	-	-	-	-	-	(597)	-	-
Çıkışlar	(1)	(22)	(22)	(4.286)	(287)	(380)	(107)	-	(5.105)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2019	1.439	1.609	1.029	37.528	1.655	1.879	559	-	45.698
Net defter değeri: 31 Aralık 2019	4.191	1.905	389	86.115	3.253	2.046	528	4.107	102.534
Net defter değeri: 31 Aralık 2018	1.128	1.020	328	61.321	2.478	1.433	1.735	3.776	73.219

(\*) 10 TL değerindeki yapılmakta olan yatırımlar, maddi olmayan duran varlıklara transfer edilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kiralama yoluyla elde ettiği maddi duran varlıkların toplam net defter değeri 80.894 TL'dir (31 Aralık 2018: 57.302 TL)

Cari dönemde 8.624 TL (31 Aralık 2018: 5.254 TL) amortisman ve itfa payı giderinin 8.294 TL'si satışların maliyeti (31 Aralık 2018: 5.017 TL), 292 TL'si genel yönetim gideri (31 Aralık 2018: 207 TL), 38 TL'si pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (31 Aralık 2018: 30 TL) içerisinde yer almaktadır.

Grup'un yapılmakta olan yatırımları başlıca; İstanbul Havalimanı binaları, uçak modifikasyonları, motor bakımlar, yedek motor, simülatör ve kargo ekipmanlarından oluşmaktadır.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**15. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)**

	Yerüstü Düzenlemeleri ve Binalar	Teknik Ekipman, Simülâtör ve Taşıtlar	Diğer Ekipmanlar ve Demirbaşlar	Uçaklar	Yedek Motorlar	Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
<b><u>Maliyet</u></b>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2018	840	1.418	704	61.849	2.446	2.079	1.961	1.260	72.557
Çevrim farkı	366	582	290	24.887	1.004	834	779	663	29.405
İlaveler	307	325	144	5.818	417	628	75	2.109	9.823
Yatırımdan transferler	84	4	-	49	38	-	69	(256)	(12)
Çıkışlar	(1)	(72)	(14)	(583)	(23)	(472)	(90)	-	(1.255)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	1.596	2.257	1.124	92.020	3.882	3.069	2.794	3.776	110.518
<b><u>Birikmiş Amortisman</u></b>									
Açılış Bakiyesi 1 Ocak 2018	293	772	497	19.381	850	1.076	648	-	23.517
Çevrim farkı	121	318	203	7.949	353	435	268	-	9.647
Cari dönem amortismanı	54	171	109	3.952	224	457	232	-	5.199
Çıkışlar	-	(24)	(13)	(583)	(23)	(332)	(89)	-	(1.064)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	468	1.237	796	30.699	1.404	1.636	1.059	-	37.299
Net defter değeri: 31 Aralık 2018	1.128	1.020	328	61.321	2.478	1.433	1.735	3.776	73.219
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	547	646	207	42.468	1.596	1.003	1.313	1.260	49.040



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**15. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)**

Kullanım hakkı varlıkları aşağıdaki gibidir:

	Uçak	Yedek Motor	Binalar	Taşıt	Toplam
<b>Maliyet</b>					
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2019	82.886	779	296	32	83.993
Çevrim farkı	11.177	104	42	4	11.327
İlaveler	13.044	142	102	-	13.288
Çıkışlar	(743)	(45)	-	-	(788)
Hesaplar arası transfer(*)	(1.537)	-	-	-	(1.537)
Kapanış bakiyesi 31 Aralık 2019	104.827	980	440	36	106.283
<b>Birikmiş Amortisman</b>					
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2019	17.855	189	-	-	18.044
Çevrim farkı	2.527	26	2	1	2.556
Cari dönem amortisman	6.224	62	57	17	6.360
Çıkışlar	(743)	(45)	-	-	(788)
Hesaplar arası transfer(*)	(783)	-	-	-	(783)
Kapanış bakiyesi 31 Aralık 2019	25.080	232	59	18	25.389
Net defter değeri 31 Aralık 2019	79.747	748	381	18	80.894

(\*) Dönem içerisinde kiralama borçları tamamlanarak Grup'un sahipliğine geçen uçak ve yedek motorlardan oluşmaktadır.

İstanbul Havalimanı işletmecisi olan İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş. ile Ortaklık arasında, İstanbul Havalimanı'nda kiralamaya konu alanlar, kira bedeli, kira şartları ve kiralama süresi ile ilgili konularda müzakereler devam etmekte olup henüz bir sözleşme imzalanmamış ve Ortaklık Yönetim Kurulu'na da yukarıda sayılan konularla ilgili olarak alınmış bir karar bulunmamaktadır. Her ne kadar, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) tarafından yayınlanan bir tarife (Kamu Özel İşbirliği-KÖİ Tarifesi) mevcut olsa bile sözleşmenin esaslı şartlarından olan, kiralamaya konu alan, kira bedeli, kira şartları ve kiralama süresi gibi konular netleştirilmeden TFRS 16 kapsamında bir hesaplama yapılması neredeyse imkansız olup ciddi belirsizlikler barındırmaktadır. Bu imkansızlık ve belirsizlikler nedeniyle, İstanbul Havalimanı'ndaki kiralamalar ile ilgili olarak 2019 yılı mali tablolarında herhangi bir hak ve yükümlülük hesaplanamamıştır. Buna rağmen İstanbul Havalimanı'nda belli alanlar kullanılmakta, DHMİ tarafından yayınlanan KÖİ Tarifesi üzerinden (ihtirazi kayıtla) ödemeler yapılmakta ve bu ödemeler ilgili gider hesaplarında takip edilmektedir.

**16. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR**

	Slot Hakları ve Satın Alınmış Teknik Lisanslar (*)	Haklar	Diğer Haklar	Toplam
<b>Maliyet</b>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2019	231	928	25	1.184
Çevrim farkı	30	123	4	157
İlaveler	-	91	-	91
Yatırımdan transferler	-	10	-	10
Çıkışlar	-	-	-	-
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2019	261	1.152	29	1.442
<b>Birikmiş Amortisman</b>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2019	-	743	12	755
Çevrim farkı	-	100	2	102
Cari dönem itfa payı	-	93	3	96
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2019	-	936	17	953
Net defter değeri: 31 Aralık 2019	261	216	12	489
Net defter değeri: 31 Aralık 2018	231	185	13	429

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**16. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (devamı)**

	Slot Hakları ve Satın Alınmış Teknik Lisanslar (*)			Toplam
	Haklar	Diğer Haklar		
<b><u>Maliyet</u></b>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2018	166	563	18	747
Çevrim farkı	65	235	7	307
İlaveler	-	118	-	118
Transferler	-	12	-	12
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	231	928	25	1.184
<b><u>Birikmiş Amortisman</u></b>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2018	-	491	7	498
Çevrim farkı	-	199	3	202
Cari dönem itfa payı	-	53	2	55
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	-	743	12	755
Net defter değeri: 31 Aralık 2018	231	185	13	429
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	166	72	11	249

(\*) Grup, satın almış olduğu slot haklarını ve haklara dahil edilen MNG Teknik' in satın alınmasıyla elde edilen lisansları süre konusunda herhangi bir sınırlandırma olmadığından sınırsız yararlı ömre sahip maddi olmayan duran varlık kapsamında değerlendirmiştir.

**17. ŞEREFİYE**

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<b>Maliyet</b>		
Açılış Bakiyesi	65	47
Çevrim farkı	9	18
Kapanış bakiyesi	74	65

31 Aralık 2019 itibarıyla konsolide finansal tablolarda, MNG Teknik satın alımı esnasında oluşan şerefiye mevcuttur.

**18. KİRALAMA İŞLEMLERİ**

TFRS 16 uygulaması sonucu oluşan kiralama borçlarının vadelerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Gelecekteki Asgari Kiralama Borcu Ödemeleri		Asgari Kiralama Borcu Ödemelerinin Net Bugünkü Değeri	
	31 Aralık 2019	Faiz	31 Aralık 2019	31 Aralık 2019
1 yıldan az	1.830	(311)		1.519
1 – 5 yıl arası	5.298	(771)		4.527
5 yıldan fazla	3.539	(519)		3.020
	10.667	(1.601)		9.066

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**18. KİRALAMA İŞLEMLERİ (devamı)**

Finansal kiralama borçlarının vadelerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Gelecekteki Asgari Kiralama Borcu Ödemeleri		Faiz		Asgari Kiralama Borcu Ödemelerinin Net Bugünkü Değeri	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
	1 yıldan az	7.451	5.929	(825)	(773)	6.626
1 – 5 yıl arası	28.148	19.681	(2.198)	(1.889)	25.950	17.792
5 yıldan fazla	17.783	19.639	(505)	(576)	17.278	19.063
	<u>53.382</u>	<u>45.249</u>	<u>(3.528)</u>	<u>(3.238)</u>	<u>49.854</u>	<u>42.011</u>

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Faiz aralığı:		
Değişken oranlı borçlar	32.044	26.407
Sabit oranlı borçlar	17.810	15.604
	<u>49.854</u>	<u>42.011</u>

Grup, belirli uçak ve yedek motorları finansal kiralama yoluyla edinmiş olup sözleşmelerin ortalama kira süresi 10-12 yıldır. Grup'un, kiralama dönemi sonunda ilgili varlığı önemsiz bir değer üzerinden satın alma hakkı mevcuttur. Finansal kiralamaya konu varlıklar, kiraya veren adına teminat olarak gösterilmiştir.

Grup'un, TFRS 16 kapsamındaki sözleşmelerinin kiralama süresi 1-45 yıldır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Türk Lirası, ABD Doları, Avro, İsviçre Frangı, Japon Yeni ve diğer para birimleri cinsinden ifade edilen borçların ortalama faiz oranı %5,41'dir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, ABD Doları, Avro, İsviçre Frangı ve Japon Yeni cinsinden ifade edilen finansal kiralama borçlarının ağırlıklı ortalama faiz oranları, sabit oranlı borçlar için %2,37 (31 Aralık 2018: %2,66), değişken oranlı borçlar için ise %1,29 (31 Aralık 2018: %1,56)'dir.

**19. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI**

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alınan 28 Aralık 2010, 18 Aralık 2014, 11 Temmuz 2017, 18 Eylül 2017, 1 Mart 2018, 9 Ağustos 2018 ve 11 Eylül 2018 tarihli teşvik belgeleri kapsamında uçak yatırımlarında, kurumlar vergisi indirimi, gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteği avantajlarından yararlanılmaktadır. İlgili yatırım desteğinin muhasebeleştirilmesine ilişkin Not: 2.4.16'ya bakınız.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**20. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Kullanılmamış izin karşılığı	233	200
	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Dönem başı ayrılmış karşılık	200	155
Cari dönemde ayrılan karşılık	1.815	475
Konusu kalmayan karşılık	(1.785)	(427)
Yabancı para çevrim farkı	3	(3)
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	233	200

Grup, her raporlama dönemi sonunda kullanılmamış izin günleri için, çalışanların ücretleri üzerinden izin karşılığı hesaplayarak finansal tablolara yansıtılmaktadır.

Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Dava karşılıkları	76	87

Dava karşılıklarının 31 Aralık 2019 ve 2018 hesap dönemlerindeki değişimi aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Dönem başı ayrılmış karşılık	87	82
Cari dönemde ayrılan karşılık	23	16
Konusu kalmayan karşılık	(33)	(12)
Yabancı para çevrim farkı	(1)	1
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	76	87

Grup, faaliyetleri gereği maruz kaldığı aleyhte açılan davalara ilişkin karşılık ayırmaktadır. Aleyhte açılan davalar genellikle eski çalışanların açtığı işe iade davaları ile kayıp ya da hasar görmüş bagaj ve kargolara ilişkindir. Tahmin, hukuki görüş çerçevesinde yapılmıştır. Bu tutarlar davalar için ayrılan karşılığı belirlemek amacıyla iskonto edilmemiştir, çünkü etkisi önemli boyutta değildir.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**21. TAAHHÜTLER**

a) Verilen Teminatlar:

31 Aralık 2019 itibarıyla verilen teminat mektupları tutarı 7.923 TL'dir. (31 Aralık 2018: 6.201 TL)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla verilen teminatlar çeşitli banka ve satıcılara verilmiş bulunmaktadır.

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Dövizli Tutar	TL Karşılığı	Dövizli Tutar	TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına verilen Teminat Rehin ve İpotekler (TRİ)		7.923		6.201
- Teminatlar				
TL	52	52	38	38
Avro	1.131	7.521	976	5.882
ABD Doları	49	292	45	235
Diğer		58	-	46
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. Kişilerin borcunu temin için verilen TRİ'ler	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
i. Ana ortak lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
		<u>7.923</u>		<u>6.201</u>

Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin ("D") Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla %0'dır (31 Aralık 2018: %0).

b) Teslim Alınacak Uçaklara İlişkin Taahhütler

Grup, 2020-2023 yılları arasında, liste fiyatı yaklaşık olarak 28.230 ABD Doları olan 187 adedi kesin ve 10 adedi opsiyonlu toplam 197 uçak alacaktır. Grup, uçak alımları ile ilgili olarak ilgili firmalara 31 Aralık 2019 itibarıyla 1.562 ABD Doları (9.279 TL) geri alınacak ön ödeme yapmıştır.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**22. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Kıdem tazminatı karşılığı	804	685

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde ayrılmaktadır:

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ıncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır. 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı tavanı 6.730 TL (tam tutar)'dir. (1 Ocak 2018: 6.018 TL (tam tutar))

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Şirket'in, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır.

TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Şirket'in yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Bu nedenle, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, ekli konsolide finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır.

İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, yıllık %7,65 enflasyon (31 Aralık 2018: %10,00) ve %12,00 faiz (31 Aralık 2018: %14,00) oranı varsayımlarına göre hesaplanmıştır. İsteğe bağlı işten ayrılmalar neticesinde ödenmeyip, Grup'a kalacak olan kıdem tazminatı tutarlarının tahmini oranı %2,62 olarak dikkate alınmıştır (31 Aralık 2018: %2,63). Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 6.730 (tam tutar) TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğündeki değişim aşağıdaki gibidir:

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2019</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>
Dönem başı ayrılmış karşılık	685	482
Faiz maliyeti	90	57
Cari hizmet maliyetleri	72	65
Aktüeryal kayıp	52	125
Yabancı para çevrim farkı	(40)	6
Ödemeler	(55)	(50)
Dönem sonu itibari ile ayrılan karşılık	804	685

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**23. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde niteliklerine göre giderler aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Akaryakıt giderleri	22.000	18.478
Personel giderleri	11.708	8.516
Amortisman ve itfa payı giderleri	8.624	5.254
Yer hizmetleri giderleri	4.622	3.532
Bakım giderleri	4.491	3.943
Konma ve konaklama giderleri	3.540	2.490
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	3.535	2.693
Üstgeçiş giderleri	3.138	2.619
Komisyon ve teşvik giderleri	2.851	1.923
Kısa dönemli uçak kirası giderleri	1.610	1.261
Rezervasyon sistem giderleri	1.509	1.217
Reklam ve tanıtım giderleri	994	915
Kira giderleri	486	329
Hizmet giderleri	469	344
Sigorta giderleri	306	228
Vergi giderleri	292	184
Haberleşme ve bilişim giderleri	233	202
Nakliye giderleri	251	178
Uçak kira giderleri	149	1.621
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	119	132
Sistem kullanım ve üyelik giderleri	53	51
Diğer giderler	769	597
	<b>71.749</b>	<b>56.707</b>

**24. DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıkların dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Devreden KDV	780	482
Personel ve iş avansları	49	38
	<b>829</b>	<b>520</b>

31 Aralık 2019 ve 2018 diğer kısa vadeli yükümlülüklerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Bakım onarım gider tahakkukları	1.389	1.041
Diğer gider tahakkukları	115	36
Diğer yükümlülükler	28	10
	<b>1.532</b>	<b>1.087</b>

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 25. ÖZKAYNAKLAR

#### Ödenmiş sermaye ve sermaye düzeltme farkları

Şirket, Sermaye Piyasası Kanun hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiştir.

Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 5.000.000.000,- (Tam tutar) TL' dir. Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izin, 2015-2019 yılları arası (5 yıl) arasında geçerlidir. 2015 yılında izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılammış olsa dahi, bu tarihten sonra yönetim kurulunun sermaye artırımı kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle Genel Kuruldan yeni bir süre için yetki alması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu kararı ile sermaye artırımı yapılamaz. Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası hükümlerine uygun olarak, gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar nama yazılı pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi arttırmaya yetkilidir.

Şirket'in 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları (tam tutar) tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	<b>Grup</b>	<b>%</b>	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>%</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Türkiye Varlık Fonu (*)	A	49,12	677.884.849	49,12	677.884.849
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (*)	C	-	-	-	-
Diğer (Halka Açık Kısım)	A	50,88	702.115.151	50,88	702.115.151
Ödenmiş sermaye			1.380.000.000		1.380.000.000
Sermaye düzeltmesi farkları (**)			1.123.808.027		1.123.808.027
Düzeltilmiş sermaye			2.503.808.027		2.503.808.027

(\*) Özel şahıslara ait 1.644 (tam) adet hisse THY 1984 yılında özelleştirme programına alındığı sırada dikkate alınmamıştır. Bilahare, THY'nin Yüksek Planlama Kurulu'nun 30 Ekim 1990 tarihli kararıyla onaylanan ana sözleşmesi gereği söz konusu hisseler T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adına kaydedilmiştir.

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde bulunan Türk Hava Yolları A.O. sermayesinin %49,12'lik payının tamamı 3 Şubat 2017 itibarıyla Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi'ne devredilmiştir. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş., T.C. Cumhurbaşkanlığına bağlı, sermayesinin tamamı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir kamu kuruluşudur. Söz konusu devir, Türk Hava Yolları A.O.'nun mevcut yönetim şeklinde, stratejilerinde, politikalarında ve ticari kararlarında herhangi bir değişikliğe sebep olmayacaktır.

(\*\*) Sermaye düzeltme farkları, sermaye ödemelerinin 2004 yılına kadar enflasyon endeksleme farkını ifade etmektedir.

Şirket'in çıkarılmış sermayesi tamamı ödenmiş 1.380.000.000 TL (tam tutar) olup her biri 1 Kr nominal değerli 137.999.999.999 adet A grubu hisse ve 1 Kr nominal değerli 1 adet C grubu hisseden oluşmaktadır. Bu hisseler nama yazılıdır. C grubu hisse T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait olup aşağıda belirtilen imtiyazlara sahiptir:

Ana Sözleşme Madde 7: Nama yazılı hisselerin devrinde Yönetim Kurulu onayı ile beraber C grubu hisseyi temsilen seçilen Yönetim Kurulu üyesinin olumlu oyunun bulunması şarttır.

Ana Sözleşme Madde 10: Yönetim Kurulunun 9 üyesinden 8 üyesinin A grubu hissedarların kendi aralarında yaptıkları seçimden en çok oy alan adaylardan ve bir üyesinin de C grubu hissedarın göstereceği adaydan seçilmesi zorunludur.



## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 25. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

#### Ödenmiş sermaye ve sermaye düzeltme farkları (devamı)

Ana Sözleşme Madde 14: Aşağıdaki konularda Yönetim Kurulu'nun alacağı kararların geçerliliği C grubu hisseyi temsilen seçilen üyenin olumlu oy kullanmasına bağlıdır:

- a) Ana Sözleşmenin 3.1. maddesinde belirtilen şirket misyonunu açıkça olumsuz etkileyecek kararların alınması,
- b) Genel kurula ana sözleşme değişikliği önerilmesi,
- c) Sermaye arttırılması,
- d) Nama yazılı hisselerin devrinin onaylanması ve devrin pay defterine işlenmesi,
- e) Şirket'in Sermaye Piyasası Kurulu'na sunduğu son yıllık bilançosunda yer alan aktif toplamının beher sözleşme bazında %5'ini geçen ve Şirket'i doğrudan veya dolaylı olarak bağlayan her türlü işlem yapması, taahhüt altına sokacak her türlü kararın alınması (şöyle ki kamu payının Şirket sermayesindeki payı %20'nin altına düştüğünde bu bent hükmü kendiliğinden ortadan kalkacaktır),
- f) Şirket'in başka gruplarla birleşmesi, feshi veya tasfiyesi,
- g) Münhasıran pazar şartları dahilinde veya diğer kaynaklarla operasyon giderini dahi karşılayamayan hatlar haricinde, herhangi bir uçuş hattının kaldırılması veya sefer sayısının belirgin bir şekilde azaltılmasına ilişkin kararların alınması.

#### Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, Şirket'in ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak genel kanuni yedek akçe ayrılır. Ayrıca %20 sınırına tabi olmaksızın ödenmiş sermayenin %5'ini aşan tutarda kar dağıtımı yapılması halinde, aşan kısmın %10'u kadar genel kanuni yedek akçe ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, genel kanuni yedek akçe ödenmiş sermayenin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir. Halka açık şirketler, temettü dağıtımlarını SPK'nın öngördüğü şekilde yaparlar.

#### Yabancı Para Çevrim Farkları

Konsolide finansal tablolar ve dipnotların hazırlanabilmesi amacıyla, TMS 21 uyarınca, ilk etapta Grup'un yasal finansal tablolarındaki parasal bilanço kalemleri bilanço tarihindeki ABD Doları kuruyla; parasal olmayan bilanço kalemleri, gelir ve giderler ile nakit akımları ise işlemin gerçekleştiği tarihin kuruyla (tarihsel kur) ABD Doları'na çevrilmiş ve çevrim farkı özkaynaklar altında gösterilmiştir. Yabancı para cinsinden olan işlemlerin çevriminden doğan çevrim karı/zararı ise, kar veya zararda finansman giderleri altında, kur farkı gideri hesabında ve ticari faaliyetlerden kaynaklanan çevrim karı / zararı ise esas faaliyetlerden giderler altında kur farkı gideri hesabında gösterilmiştir. Ayrıca, yabancı para çevrim farklarında Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklığı olan ve özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının özkaynaklarında kur değişiminden kaynaklanan değişim takip edilmektedir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 25. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

#### Kar Payı Dağıtım

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecek ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kar üzerinden nakden kar payı avansı dağıtılabilecektir.

Şirket'in 31 Aralık 2019 tarihli Vergi Usul Kanunu'na göre tutulan kayıtlarında yer alan özkaynak kalemlerinin tutarları aşağıdaki gibidir (Tam Tutar):

#### Şirketin Özkaynak Kalemleri

Ödenmiş Sermaye	1.380.000.000
Hisse Senedi İhraç Primleri	181.185
Yasal Yedekler	75.738.987
Diğer Kâr Yedekleri	1.489.269
Özel Fonlar	-
Geçmiş Yıllar Zararları (*)	(17.818.113.556)
Dönem Karı (*)	1.530.828.154
Toplam Özkaynaklar	<u>(14.829.875.961)</u>

(\*) Vergi Usul Kanunu kayıtlarına göre kar payı dağıtımına konu edilebilecek tutarlar olup bunların toplamı negatiftir.

#### Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal Değişiklikler

TMS 19 (2011) adaptasyonunun sonuçlarına göre, tüm aktüeryal değişiklikler akabinde diğer kapsamlı gelirlerde tanımlanmıştır.

#### Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları

Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

2019 itibarıyla, yatırım finansmanı için kullanılan Japon Yeni, İsviçre Frangı ve Avro para birimlerinden olan finansal kiralama yükümlülükleri, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins döviz gelirleri nedeniyle maruz kalınan kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmıştır. Grup'un Avro ve İsviçre Frangı cinsinden geliri yükümlülüklerini karşılamaktadır, Japon Yeni geliri ise yükümlülüklerinin %49'unu karşılamaktadır. Bu kapsamda olan kredilerin ödemelerinden ortaya çıkan kur farkları özkaynağa alınmaktadır ve diğer kapsamlı gelirden gösterilmektedir.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**26. HASILAT**

Brüt karın dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Yolcu gelirleri		
Tarifeli hizmetler	63.032	53.109
Tarifersiz hizmetler	380	327
Toplam yolcu gelirleri	63.412	53.436
Kargo gelirleri		
Yolcu uçaklarında taşınan	4.312	3.907
Kargo uçaklarında taşınan	5.269	4.104
Toplam kargo gelirleri	9.581	8.011
Toplam yolcu ve kargo gelirleri	72.993	61.447
Teknik gelirler	1.735	1.089
Diğer gelirler	390	317
Net satışlar	75.118	62.853
Satışların maliyeti (-)	(62.039)	(49.284)
Brüt kar	13.079	13.569

Toplam yolcu ve kargo gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
- Avrupa	21.076	18.245
- Uzak Doğu	18.116	14.212
- Amerika	11.048	8.786
- Orta Doğu	8.330	7.578
- Afrika	7.247	6.014
Yurtdışı	65.817	54.835
Yurtiçi	7.176	6.612
Toplam yolcu ve kargo gelirleri	72.993	61.447

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**27. SATIŞLARIN MALİYETİ**

Satışların maliyetinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Akaryakıt giderleri	22.000	18.478
Personel giderleri	9.200	6.637
Amortisman ve itfa payı giderleri	8.294	5.017
Yer hizmetleri giderleri	4.622	3.532
Bakım giderleri	4.491	3.943
Konma ve konaklama giderleri	3.540	2.490
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	3.535	2.693
Üstgeçiş giderleri	3.138	2.619
Kısa dönemli uçak kirası giderleri	1.610	1.261
Kira giderleri	374	174
Sigorta giderleri	294	219
Nakliye giderleri	251	178
Hizmet giderleri	187	141
Uçak kira giderleri	149	1.621
Vergi giderleri	102	72
Diğer satışların maliyeti	252	209
	<b>62.039</b>	<b>49.284</b>

**28. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA VE SATIŞ GİDERLERİ**

Genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Personel giderleri	759	443
Amortisman ve itfa payı giderleri	292	207
Hizmet giderleri	199	143
Haberleşme ve bilişim giderleri	181	168
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	74	92
Sistem kullanım üyelik giderleri	53	51
Vergi giderleri	14	9
Sigorta giderleri	12	9
Kira giderleri	8	49
Diğer genel yönetim giderleri	103	67
	<b>1.695</b>	<b>1.238</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**28. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA VE SATIŞ GİDERLERİ (devamı)**

Pazarlama ve satış giderleri aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Komisyon ve teşvik giderleri	2.851	1.923
Personel giderleri	1.749	1.436
Rezervasyon sistem giderleri	1.509	1.217
Reklam ve tanıtım giderleri	994	915
Vergi giderleri	176	103
Kira giderleri	104	106
Hizmet giderleri	83	60
Haberleşme ve bilişim giderleri	52	34
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	45	40
Amortisman ve itfa payı giderleri	38	30
Diğer satış pazarlama giderleri	414	321
	<b>8.015</b>	<b>6.185</b>

**29. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER**

Esas faaliyetlerden diğer gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Sigorta, tazminat ve ceza gelirleri	1.071	123
Uçak, motor ve diğer alımlara ilişkin hibe kredi gelirleri	488	414
Ticari faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri, net	78	-
Konusu kalmayan karşılıklar	75	54
Bankalardan elde edilen faiz dışı gelirler	59	50
Kira gelirleri	56	13
Satıcılardan elde edilen ciro primi	29	55
Vade farkı gelirleri	13	4
Reeskont faiz geliri	9	28
Diğer faaliyet gelirleri	165	58
	<b>2.043</b>	<b>799</b>

Esas faaliyetlerden diğer giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Karşılık giderleri	152	45
Tazminat ve ceza gideri	44	27
TFRS 9 düzeltmesi	27	(9)
Ticari faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri, net	-	616
Diğer faaliyet giderleri	147	74
	<b>370</b>	<b>753</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**30. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER**

Yatırım faaliyetlerinden gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Devlet teşvik gelirleri	622	301
Finansal yatırımlar faiz geliri	229	152
Menkul kıymet satış karları	77	12
Duran varlık satış karları	35	28
	<b>963</b>	<b>493</b>

Yatırım faaliyetlerinden giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak- 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak- 31 Aralık 2018</b>
Duran varlık satış zararları	450	3
Menkul kıymet satış zararları	2	-
Gerçeğe uygun değer düşüş zararları	-	4
	<b>452</b>	<b>7</b>

**31. FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ**

Finansman gelirlerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Finansal faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı kârları, net	443	-
Faiz gelirleri	252	488
Uçak alımına ilişkin önödeme reeskont faiz gelirleri	71	-
Türev işlemler gerçeğe uygun değer fark karları, net	-	265
Diğer finansal gelirler	14	-
	<b>780</b>	<b>753</b>

Finansman giderlerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Finansal faaliyetlerden kaynaklanan faiz gideri	1.040	1.152
Finansal kiralama faiz gideri	323	-
Uçak finansmanı giderleri	129	120
Türev işlemler gerçeğe uygun değer fark zararları, net	123	-
Kıdem tazminatı faiz maliyeti	90	57
Finansal faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı zararları, net	-	1.365
Uçak alımına ilişkin ön ödeme reeskont faiz giderleri	-	75
Diğer finansal giderler	41	84
	<b>1.746</b>	<b>2.853</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ**

Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Peşin ödenen vergiler ve fonlar	<u>257</u>	<u>318</u>

Vergi gideri aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Cari dönem vergi gideri	1	182
Ertelenen vergi gideri	519	1.007
Vergi gideri	<u>520</u>	<u>1.189</u>

Diğer kapsamlı gelire ait vergi etkileri aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak-31 Aralık 2019</b>			<b>1 Ocak-31 Aralık 2018</b>		
	Vergi öncesi tutar	Vergi (gideri)/ geliri	Vergi sonrası tutar	Vergi öncesi tutar	Vergi (gideri)/ geliri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	4.070	-	4.070	7.516	-	7.516
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	1.293	(277)	1.016	(318)	88	(230)
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık kazançlarındaki değişim	42	(9)	33	(50)	10	(40)
Tanımlanmış emeklilik planlarındaki aktüeryal kayıplardaki değişim	(52)	10	(42)	(161)	32	(129)
Diğer kapsamlı gelir	<u>5.353</u>	<u>(276)</u>	<u>5.077</u>	<u>6.987</u>	<u>130</u>	<u>7.117</u>

Diğer kapsamlı gelire dahil yabancı para çevrim farklarındaki değişime ilişkin vergi etkisi bulunmamaktadır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

#### Kurumlar Vergisi

Şirket, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Kurumlar vergisi oranı %22’dir. 5 Aralık 2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır. Grup’un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre, en az iki yıl süreyle sahip olunan iştiraklerin ve gayrimenkullerin satışlarından elde edilen gelirlerin %75’i satış tarihinden itibaren beş yıl içinde sermaye artışında kullanılmak üzere özkaynak hesaplarına kaydedilmesi durumunda vergi istisnasına konu olur. Geriye kalan %25’lik kısım kurumlar vergisine tabidir. 2018’den itibaren geçerli olmak üzere bu oran taşınmazlar için %50 olarak revize edilmiştir.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (varsa geçmiş yıl zararları ve tercih edildiği takdirde kullanılan yatırım indirimleri) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2018 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %22’dir. Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kardan düşülmek üzere maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan karlardan düşülemez. Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

#### Gelir Vergisi Stopajı

Kurumlar vergisine ek olarak, dağıtılması durumunda kar payı elde eden ve bu kar paylarını kurum kazancına dahil ederek beyan eden tam mükellef kurumlara ve yabancı şirketlerin Türkiye’deki şubelerine dağıtılanlar hariç olmak üzere kar payları üzerinden ayrıca gelir vergisi stopajı hesaplanması gerekmektedir. Gelir vergisi stopaj oranı %15’tir. Dağıtılmayıp sermayeye ilave edilen kar payları gelir vergisi stopajına tabi değildir.

#### Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı da %22’dir.

Türkiye’de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)**

*Ertelemiş Vergi (devamı)*

Hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri) aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Sabit kıymetler	(11.345)	(10.050)
Kullanım hakkı varlığı	(1.843)	-
Uçuş yükümlülüklerine gelen düzeltmeler	(1.014)	(790)
Birikmiş mali zarar	3.138	3.544
Uzun vadeli kiralama borcu	1.848	-
Gelecek aylara ait gelir ve giderler	618	481
Gider tahakkukları	410	253
Mil tahakkukları	176	186
Kıdem tazminatı karşılığı	166	140
Teşvik	101	0
Kullanılmamış izin karşılığı	51	44
Türev işlemler makul değer farkları	23	161
Diğer	(7)	42
Erteleyen vergi yükümlülükleri	<b>(7.678)</b>	<b>(5.989)</b>

1 Ocak – 31 Aralık 2019 ve 2018 dönemlerindeki ertelenmiş vergi yükümlülüğü hareketi aşağıdadır:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Dönem başı ertelenmiş vergi yükümlülüğü	5.989	3.628
Muhasebe politika değişikliği sebebiyle düzeltmeler	(29)	(15)
Yeniden düzenlenmiş dönem başı ertelenmiş vergi yükümlülüğü	5.960	3.613
Yabancı para çevrim farkları	922	1.499
Ertelemiş vergi gideri	519	1.007
Riskten korunma kazançları/kayıpları vergi gideri/(geliri)	269	(88)
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardaki kazanç/kayıpların vergi gideri/(geliri)	9	(10)
Tanımlanmış emeklilik paylarındaki aktüeryal kayıpların vergi geliri	(1)	(32)
Dönem sonu ertelenmiş vergi yükümlülüğü	<b>7.678</b>	<b>5.989</b>

Ertelemiş vergi aktifli ayrılmış devreden geçmiş yıl zararlarının kullanım hakkının sona erecekleri yıllar aşağıdaki gibidir:

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
2020 yılında sona erecek	-	395
2021 yılında sona erecek	5.231	6.447
2022 yılında sona erecek	3.048	3.048
2023 yılında sona erecek	7.408	7.828
Birikmiş toplam mali zararlar	<b>15.687</b>	<b>17.718</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)**

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
<u>Vergi giderinin mutabakatı:</u>		
Faaliyetlerden elde edilen vergi öncesi kar	5.056	5.234
%22 vergi oranı	(1.112)	(1.151)
Vergi etkileri:		
- çevrim kar/(zararı)	330	(160)
- yatırım teşvik	169	21
- yatırım destek kazancı	124	60
- özsermaye metodu ile muhasebeleştirilen iş ortaklıkları	93	131
- indirimler	-	137
- istisna	-	(53)
- kanunen kabul edilmeyen giderler	(40)	(79)
- geçmiş yıl mali zarar düzeltmesi	(84)	15
- diğer	-	(110)
Kar veya zarardaki vergi karşılığı gideri	(520)	(1.189)

**33. PAY BAŞINA KAZANÇ**

Konsolide gelir tablolarında belirtilen pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut payların ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut paydaşlara birikmiş karlardan payları oranında pay dağıtarak (“Bedelsiz Pay”) sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz pay ihracı çıkarılmış pay olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı pay adedi ortalaması, payların bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına kazanç, net karın ilgili dönemler içindeki ağırlıklı ortalama pay adedine bölünmesi ile hesaplanmıştır.

Toplam payların 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerindeki sayısı ve pay başına kazancın hesaplaması aşağıda gösterildiği gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
1 Ocak itibarıyla pay adedi (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
31 Aralık itibarıyla pay adedi (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
Payların dönem içerisindeki ağırlıklı ortalaması (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
Dönem karı	4.536	4.045
Pay başına kazanç (Kr)	3,29	2,93
Sulandırılmış pay başına kazanç (Kr)	3,29	2,93

### 34. KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin kur değişimi etkilerinin analizi Not 37’de yer almaktadır.

### 35. TÜREV ARAÇLAR

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde Grup’un türev finansal araç varlık ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

#### Türev finansal varlıklar

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	187	177
Riskten korunmaya konu olmayan türev araçlar	102	89
Çapraz kur nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	23	32
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	-	1
	<u>312</u>	<u>299</u>

#### Türev finansal yükümlülükler

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	202	178
Riskten korunmaya konu olmayan türev araçlar	112	42
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	85	624
Çapraz kur nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	17	189
	<u>416</u>	<u>1.033</u>

### 36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

#### (a) Sermaye risk yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir.

Grup’un sermaye yapısı Not 7’de açıklanan finansal borçları içeren borçlar ve sırasıyla nakit ve nakit benzerleri, ödenmiş sermaye, yedekler ile geçmiş yıl karlarını da içeren özkaynaklar kalemlerinden oluşmaktadır.

Grup’un yönetim kurulu sermaye yapısını periyodik olarak inceler. Bu incelemeler sırasında kurul, sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskleri değerlendirir. Grup, kurulun yaptığı önerilere dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle dengede tutmaktadır.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(a) Sermaye risk yönetimi (devamı)

Grup'un genel stratejisinde 2018 yılına göre bir değişiklik olmamıştır.

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
Toplam Borçlar	70.473	55.834
Kiralama Yükümlülükleri	9.066	-
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri ve vadesi üç aydan uzun banka mevduatları	(15.237)	(11.793)
Net Borç (A)	64.302	44.041
Toplam Özkaynak (B)	40.795	31.284
Toplam Sermaye (A+B)	105.097	75.325
Net borç/toplam sermaye oranı	0,61	0,58

(b) Finansal risk faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır. Grup, çeşitli finansal risklerden korunmak amacı ile türev ürünleri kullanmaktadır.

Risk yönetimi, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar doğrultusunda yürütülmektedir. Risk politikalarına ilişkin olarak ise finansal risk tanımlanır, değerlendirilir ve Grup'un operasyon üniteleri ile birlikte çalışmak suretiyle riskin azaltılmasına yönelik araçlar kullanılır.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi

	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat(***)	Türev Araçlar	Devlet Borçlanma Senetleri	Özel Sektör Borçlanma Senetleri	Hisse Senetleri
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar						
31 Aralık 2019	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf					
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	5	2.505	166	13.835	14.554	312	288	291	89
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	(695)	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	5	1.394	166	13.835	14.554	312	288	291	89
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	604	-	-	-	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	507	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	507	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	(507)	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E.Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(\*)Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(\*\*)Teminatlar, müşterilerden alınan nakit teminat ve teminat mektuplarından oluşmaktadır.

(\*\*\*)Bankalardaki mevduat rakamı, 3 aydan uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2018	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat(***)	Türev Araçlar	Devlet Borçlanma Senetleri	Özel Sektör Borçlanma Senetleri	Hisse Senetleri
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar						
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf					
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	10	2.682	-	11.479	10.627	299	711	349	89
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	(310)	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	10	1.900	-	11.479	10.627	299	711	349	89
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	412	-	-	-	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	370	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	370	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	(370)	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E.Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(\*)Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(\*\*)Teminatlar, müşterilerden alınan nakit teminat ve teminat mektuplarından oluşmaktadır.

(\*\*\*)Bankalardaki mevduat rakamı, 3 aydan uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

***b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)***

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Grup'a finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır.

Grup'un kredi riski temel olarak ticari alacaklarına ilişkindir. Bilançoda gösterilen tutar Grup yönetiminin önceki tecrübelerine ve cari ekonomik şartlara bağlı olarak tahmin ettiği şüpheli alacaklar düşüldükten sonraki net tutardan oluşmaktadır. Grup'un kredi riski çok sayıda müşteriyle çalışıldığından dolayı dağılmış durumdadır ve önemli bir kredi risk yoğunlaşması yoktur.

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacaklarının vade analizi aşağıda sunulmuştur.

<b>31 Aralık 2019</b>	<b><u>Alacaklar</u></b>		<b><u>Bankalardaki</u></b>	<b><u>Türev Araçlar</u></b>	<b><u>Diğer</u></b>	<b><u>Toplam</u></b>
	<b><u>Ticari Alacaklar</u></b>	<b><u>Diğer Alacaklar</u></b>	<b><u>Mevduat</u></b>			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	520	-	-	-	-	520
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	207	-	-	-	-	207
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	146	-	-	-	-	146
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	528	-	-	-	-	528
Toplam vadesi geçen alacaklar	1.401	-	-	-	-	1.401
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	695	-	-	-	-	695

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

***b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)***

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacaklarının vade analizi aşağıda sunulmuştur.

<b>31 Aralık 2018</b>	<b><u>Alacaklar</u></b>		<b><u>Bankalardaki</u></b>	<b><u>Türev Araçlar</u></b>	<b><u>Diğer</u></b>	<b><u>Toplam</u></b>
	<b><u>Ticari Alacaklar</u></b>	<b><u>Diğer Alacaklar</u></b>	<b><u>Mevduat</u></b>			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	288	-	-	-	-	288
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	18	-	-	-	-	18
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	97	-	-	-	-	97
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	379	-	-	-	-	379
Toplam vadesi geçen alacaklar	782	-	-	-	-	782
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	132	-	-	-	-	132



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)*

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla alacak yaşlandırma tablosu aşağıdaki gibidir :

<u>Kredi Notları</u>	<u>Ortalama Ağırlıklı Kayıp Oranı</u>	<u>Brüt Tutar</u>	<u>Değer Düşüklüğü Karşılığı</u>
AA2	0,02%	10.852	2
BA3	0,05%	12.384	6
B2	1,50%	1058	16
		<u>24.294</u>	<u>24</u>

<u>Vade Tarihleri 31 Aralık 2019</u>	<u>Ortalama Ağırlıklı Kayıp Oranı</u>	<u>Brüt Tutar</u>	<u>Değer Düşüklüğü Karşılığı</u>
Vadesi gelmemiş	0,15%	3.073	5
1-30 gün geçmiş	1,24%	520	6
30-90 gün geçmiş	3,42%	206	7
90-360 gün geçmiş	5,73%	147	8
Vadesi 1 yıldan fazla geçmiş	40,77%	21	9
		<u>3.967</u>	<u>35</u>

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla alacak yaşlandırma tablosu aşağıdaki gibidir :

<u>Kredi Notları</u>	<u>Ortalama Ağırlıklı Kayıp Oranı</u>	<u>Brüt Tutar</u>	<u>Değer Düşüklüğü Karşılığı</u>
AA2	0,02%	8.803	2
BA3	0,05%	11.074	6
B2	1,50%	695	10
		<u>20.572</u>	<u>18</u>

<u>Vade Tarihleri 31 Aralık 2018</u>	<u>Ortalama Ağırlıklı Kayıp Oranı</u>	<u>Brüt Tutar</u>	<u>Değer Düşüklüğü Karşılığı</u>
Vadesi gelmemiş	0,12%	2.706	4
1-30 gün geçmiş	0,53%	288	2
30-90 gün geçmiş	5,89%	18	1
90-360 gün geçmiş	2,56%	97	2
Vadesi 1 yıldan fazla geçmiş	59,21%	9	5
		<u>3.118</u>	<u>14</u>

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmamış olanlara ilişkin aldığı nakit teminat ve teminat mektupları toplamı 695 TL'dir (31 Aralık 2018: 132 TL).

Bilanço tarihi itibarıyla, vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmış olanlara ilişkin alınan teminatlar bulunmamaktadır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

#### *b.2)Değer düşüklüğü*

Ticari alacaklar için ayrılan şüpheli alacak karşılığı, dava konusu alacaklar için ayrılmış karşılıklar ve geçmiş tahsil edilememe tecrübesine dayanılarak hesaplanmış karşılıklardan oluşmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin şüpheli alacak karşılığındaki değişimi aşağıdaki gibidir:

	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2019</b>	<b>1 Ocak - 31 Aralık 2018</b>
Dönem başı ayrılan karşılık	370	283
Cari dönem gideri	129	23
Tahsil edilen alacak	(42)	(41)
TFRS 9 düzeltmesi	21	(9)
Yabancı para çevrim farkı	29	114
Dönem sonu itibariyle ayrılan karşılık	<b>507</b>	<b>370</b>

#### *b.3)Likidite riski yönetimi*

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk, Yönetim Kurulu'na aittir. Yönetim Kurulu, Grup yönetiminin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur. Grup, likidite riskini tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip etmek ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlamak suretiyle yönetir.

Aşağıdaki tablo, Grup'un türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup'un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir. Düzeltmeler kolonu ilerleyen dönemdeki muhtemel nakit akımına sebep olan kalemi göstermektedir. Bahse konu kalem vade analizine dahil edilmiş olup, bilançodaki finansal yükümlülüklerin bilanço değerine dahil edilmemiştir.

Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.3) Likidite riski yönetimi (devamı)*

**Likidite riski tablosu:**

**31 Aralık 2019**

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı (I+II+III+IV)</u>	<u>3 Ayardan Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay arası (II)</u>	<u>1-5 yıl arası (III)</u>	<u>5 yıldan uzun (IV)</u>
<b>Türev olmayan finansal yükümlülükler</b>						
Banka kredileri	20.506	(21.830)	(2.370)	(8.364)	(11.096)	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	49.854	(53.382)	(2.007)	(5.444)	(28.148)	(17.783)
Kiralama yükümlülükleri	9.066	(10.667)	(484)	(1.346)	(5.298)	(3.539)
Ticari borçlar	6.708	(6.708)	(6.708)	-	-	-
Diğer Borçlar	117	(117)	(17)	(41)	(59)	-
Diğer finansal yükümlülükler	113	(113)	(113)	-	-	-
<b>Toplam</b>	<b>86.364</b>	<b>(92.817)</b>	<b>(11.699)</b>	<b>(15.195)</b>	<b>(44.601)</b>	<b>(21.322)</b>

**31 Aralık 2018**

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı (I+II+III+IV)</u>	<u>3 Ayardan Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay arası (II)</u>	<u>1-5 yıl arası (III)</u>	<u>5 yıldan uzun (IV)</u>
<b>Türev olmayan finansal yükümlülükler</b>						
Banka kredileri	13.791	(14.436)	(1.620)	(5.924)	(6.892)	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	42.011	(45.249)	(1.473)	(4.456)	(19.681)	(19.639)
Ticari borçlar	5.375	(5.375)	(5.375)	-	-	-
Diğer Borçlar	158	(158)	(16)	(37)	(105)	-
Diğer finansal yükümlülükler	32	(32)	(32)	-	-	-
<b>Toplam</b>	<b>61.367</b>	<b>(65.250)</b>	<b>(8.516)</b>	<b>(10.417)</b>	<b>(26.678)</b>	<b>(19.639)</b>

**31 Aralık 2019**

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı (I+II+III+IV)</u>	<u>3 Ayardan Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay arası (II)</u>	<u>1-5 yıl arası (III)</u>	<u>5 yıldan uzun (IV)</u>
<b>Türev finansal (yükümlülükler)/varlıklar,net</b>						
Türev Nakit Girişleri	312	312	81	215	16	-
Türev Nakit Çıkışları	(416)	(415)	(109)	(99)	(75)	(132)
<b>net</b>	<b>(104)</b>	<b>(103)</b>	<b>(28)</b>	<b>116</b>	<b>(59)</b>	<b>(132)</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.3) Likidite riski yönetimi (devamı)*

**31 Aralık 2018**

<u>Sözleşme uyarınca</u> <u>vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca</u> <u>nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı</u> <u>(I+II+III+IV)</u>	<u>3 Aйдan</u> <u>Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay</u> <u>arası (II)</u>	<u>1-5 yıl</u> <u>arası (III)</u>	<u>5 yıldan</u> <u>uzun (IV)</u>
<b>Türev finansal (yükümlülükler)/varlıklar,net</b>						
Türev Nakit Girişleri	299	143	41	33	68	1
Türev Nakit Çıkışları	(1.033)	(881)	(172)	(409)	(157)	(143)
net	(734)	(738)	(131)	(376)	(89)	(142)

*b.4) Piyasa riski yönetimi*

Grup'un faaliyetleri öncelikle, aşağıda ayrıntılarına yer verildiği üzere, döviz kurundaki ve faiz oranındaki değişiklikler ve akaryakıt fiyatı ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Piyasa riskleri ayrıca, duyarlılık analizleri ile değerlendirilmektedir. Cari yılda Grup'un maruz kaldığı piyasa riskinde veya maruz kalınan riskleri yönetim ve ölçüm yöntemlerinde, önceki yıla göre bir değişiklik olmamıştır.

*b.4.1) Kur riski yönetimi*

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup'un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve parasal ve parasal olmayan yükümlülüklerinin bilanço tarihi itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*

	31 Aralık 2019					
	TL TOPLAM	TL	AVRO	JPY	CHF	Diğer
1.Ticari Alacaklar	2.727	196	642	25	43	1.821
2a.Parasal Finansal Varlıklar	13.293	2.488	10.240	9	15	541
2b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
3.Diğer	2.411	1.056	597	-	30	728
<b>4.Dönen Varlıklar (1+2+3)</b>	<b>18.431</b>	<b>3.740</b>	<b>11.479</b>	<b>34</b>	<b>88</b>	<b>3.090</b>
5.Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a.Parasal Finansal Varlıklar	1.613	1.613	-	-	-	-
6b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
7.Diğer	3.001	1.857	1.077	1	1	65
<b>8.Duran Varlıklar (5+6+7)</b>	<b>4.614</b>	<b>3.470</b>	<b>1.077</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>65</b>
<b>9.Toplam Varlıklar (4+8)</b>	<b>23.045</b>	<b>7.210</b>	<b>12.556</b>	<b>35</b>	<b>89</b>	<b>3.155</b>
10.Ticari Borçlar	4.744	2.818	1.454	1	22	449
11.Finansal Yükümlülükler (*)	15.385	85	13.798	1.378	124	-
12a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	1.107	824	258	4	2	19
12b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	309	309	-	-	-	-
<b>13.Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)</b>	<b>21.545</b>	<b>4.036</b>	<b>15.510</b>	<b>1.383</b>	<b>148</b>	<b>468</b>
14.Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-
15.Finansal Yükümlülükler (*)	46.135	-	35.051	10.257	827	-
16a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	184	139	35	-	-	10
16b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	804	804	-	-	-	-
<b>17.Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)</b>	<b>47.123</b>	<b>943</b>	<b>35.086</b>	<b>10.257</b>	<b>827</b>	<b>10</b>
<b>18.Toplam Yükümlülükler (13+17)</b>	<b>68.668</b>	<b>4.979</b>	<b>50.596</b>	<b>11.640</b>	<b>975</b>	<b>478</b>
<b>19.Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Araçların Net Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (19a-19b)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
19a.Aktif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
19b.Pasif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
<b>20.Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18+19)</b>	<b>(45.623)</b>	<b>2.231</b>	<b>(38.040)</b>	<b>(11.605)</b>	<b>(886)</b>	<b>2.677</b>
<b>21.Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (TFRS 7.B23)</b>	<b>(49.922)</b>	<b>431</b>	<b>(39.714)</b>	<b>(11.606)</b>	<b>(917)</b>	<b>1.884</b>
(=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)						
<b>22.Döviz Hedge'i İçin Kullanılan Finansal Araçların Toplam Gerçeğe Uygun Değeri</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>23.Döviz Varlıklarının Hedge Edilen Kısımının Tutarı</b>	<b>5.487</b>	<b>-</b>	<b>5.487</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>24.Döviz Yükümlülüklerinin Hedge Edilen Kısımının Tutarı</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

(\*) Grup'un açık döviz pozisyonu, yatırımlarını fonlamak amacıyla almış olduğu Avro, Japon Yeni ve İsviçre Frangı cinsinden uzun vadeli krediler kaynaklıdır. Grup uçak yatırımlarını finanse ettiği uzun vadeli Euro, Japon Yeni ve İsviçre Frangı kredileri nedeniyle oluşacak kur farkı riskine karşı, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins gelirleri ile korunmaktadır. 31 Aralık 2019 itibarıyla bu kapsamda olan kredilerin TL karşılığı 43.871 TL'dir. (31 Aralık 2018 : 36.053TL)

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*

	31 Aralık 2018					
	TL TOPLAM	TL	AVRO	JPY	CHF	Diğer
1.Ticari Alacaklar	2.552	370	639	20	49	1.474
2a.Parasal Finansal Varlıklar	10.009	2.842	6.906	11	10	240
2b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
3.Diğer	2.982	1.184	832	54	30	882
<b>4.Dönen Varlıklar (1+2+3)</b>	<b>15.543</b>	<b>4.396</b>	<b>8.377</b>	<b>85</b>	<b>89</b>	<b>2.596</b>
5.Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a.Parasal Finansal Varlıklar	1.586	1.586	-	-	-	-
6b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
7.Diğer	2.424	1.252	1.116	1	-	55
<b>8.Duran Varlıklar (5+6+7)</b>	<b>4.010</b>	<b>2.838</b>	<b>1.116</b>	<b>1</b>	<b>-</b>	<b>55</b>
<b>9.Toplam Varlıklar (4+8)</b>	<b>19.553</b>	<b>7.234</b>	<b>9.493</b>	<b>86</b>	<b>89</b>	<b>2.651</b>
10.Ticari Borçlar	3.571	2.411	865	2	9	284
11.Finansal Yükümlülükler	11.624	7	10.291	1.219	107	-
12a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	576	352	205	4	3	12
12b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	468	468	-	-	-	-
<b>13.Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)</b>	<b>16.239</b>	<b>3.238</b>	<b>11.361</b>	<b>1.225</b>	<b>119</b>	<b>296</b>
14.Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-
15.Finansal Yükümlülükler	36.642	-	25.681	10.130	831	-
16a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	69	33	23	-	-	13
16b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	686	686	-	-	-	-
<b>17.Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)</b>	<b>37.397</b>	<b>719</b>	<b>25.704</b>	<b>10.130</b>	<b>831</b>	<b>13</b>
<b>18.Toplam Yükümlülükler (13+17)</b>	<b>53.636</b>	<b>3.957</b>	<b>37.065</b>	<b>11.355</b>	<b>950</b>	<b>309</b>
<b>19.Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Araçların Net Varlık/(Yükümlülük) Pozisyonu (19a-19b)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
19a.Aktif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
19b.Pasif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
<b>20.Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18+19)</b>	<b>(34.083)</b>	<b>3.277</b>	<b>(27.572)</b>	<b>(11.269)</b>	<b>(861)</b>	<b>2.342</b>
<b>21.Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (UFRS 7.B23)</b>	<b>(38.335)</b>	<b>1.995</b>	<b>(29.520)</b>	<b>(11.324)</b>	<b>(891)</b>	<b>1.405</b>
(=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)						
<b>22.Döviz Hedge'i İçin Kullanılan Finansal Araçların Toplam Gerçeğe Uygun Değeri</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>23.Döviz Varlıklarının Hedge Edilen Kısımının Tutarı</b>	<b>883</b>	<b>-</b>	<b>883</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>24.Döviz Yükümlülüklerinin Hedge Edilen Kısımının Tutarı</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*Kur riskine duyarlılık

Grup, başlıca, TL, AVRO, JPY ve CHF cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. Aşağıdaki tablo Grup'un, TL, AVRO, JPY ve CHF kurlarındaki %10'luk artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %10'luk oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece dönem sonundaki açık yabancı para cinsinden parasal kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin dönem sonundaki %10'luk kur değişiminin etkilerini gösterir. Pozitif değer, kar/zararda ve diğer özkaynak kalemlerindeki artışı ifade eder. Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini ve uçak finansman borçlanmalarını nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu borçlanma ve kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirilmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

	31 Aralık 2019			
	Vergi Öncesi Kar / (Zarar)		Özkaynak	
	Yabancı paranın %10 değer kazanması	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi
1- TL net varlık / yükümlülüğü	223	(223)	-	-
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- TL net etki (1+2)	223	(223)	-	-
4- Avro net varlık / yükümlülük	349	(349)	(4.153)	4.153
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	(549)	549	-	-
6- Avro net etki (4+5)	(200)	200	(4.153)	4.153
7- JPY net varlık / yükümlülük	(600)	600	(561)	561
8- JPY riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- JPY net etki (7+8)	(600)	600	(561)	561
10- CHF net varlık / yükümlülüğü	6	(6)	(95)	95
11- CHF riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
12- CHF net etki (10+11)	6	(6)	(95)	95
13- Diğer net varlık / yükümlülüğü	268	(268)	-	-
14- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
15- Diğer net etki (13+14)	268	(268)	-	-
TOPLAM (3+6+9+12+15)	(303)	303	(4.809)	4.809

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4) Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*Kur riskine duyarlılık (devamı)

	31 Aralık 2018			
	Vergi Öncesi Kar / (Zarar)		Özkaynak	
	Yabancı paranın %10 değer kazanması	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi
1- TL net varlık / yükümlülüğü	328	(328)	-	-
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- TL net etki (1+2)	328	(328)	-	-
4- Avro net varlık / yükümlülük	230	(230)	(2.987)	2.987
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	(88)	88	-	-
6- Avro net etki (4+5)	142	(142)	(2.987)	2.987
7- JPY net varlık / yükümlülük	(603)	603	(524)	524
8- JPY riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- JPY net etki (7+8)	(603)	603	(524)	524
10- CHF net varlık / yükümlülüğü	8	(8)	(94)	94
11- CHF riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
12- CHF net etki (10+11)	8	(8)	(94)	94
13- Diğer net varlık / yükümlülüğü	234	(234)	-	-
14- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
15- Diğer net etki (13+14)	234	(234)	-	-
TOPLAM (3+6+9+12+15)	109	(109)	(3.605)	3.605

*b.4.2) Faiz oranı riski yönetimi*

Grup sabit ve değişken faiz oranları üzerinden borçlanmaktadır. Mevcut borçların faiz durumları göz önüne alındığında değişken faizli borçların büyük çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Bununla beraber, son yıllarda yapılan uçak finansmanlarında maliyetin de uygun olması şartıyla sabit faizli borçlanmaların ağırlığı yükseltilerek değişken ve sabit faizli borçlar arasında kısmi bir denge oluşturulmaya çalışılmaktadır. Grup'un değişken faiz oranlı borçları Libor ve Euribor'a bağlı olduğu için lokal risklere bağımlılık düşüktür.



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)*

*b.4.2) Faiz oranı riski yönetimi (devamı)*

Faiz Pozisyonu Tablosu

	<b>31 Aralık 2019</b>	<b>31 Aralık 2018</b>
<u>Sabit Faizli Finansal Araçlar</u>		
Finansal Yükümlülükler	17.810	15.604
<u>Değişken Faizli Finansal Araçlar</u>		
Finansal Yükümlülükler	32.044	26.407
Riskten Korunma Muhasebesine Konu Olmayan Faiz Takası Sözleşmeleri (Net)	(21)	(30)
Riskten Korunma Muhasebesine Konu Olan Faiz Takası Sözleşmeleri (Net)	(202)	(177)

Not 37’de belirtildiği üzere Grup 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 15.183 milyon TL tutarındaki değişken faizli finansal yükümlülüklerinin faiz oranını faiz takası işlemleri ile sabitlemiştir.

Faiz oranı duyarlılığı

Aşağıdaki duyarlılık analizleri raporlama tarihinde maruz kalınan faiz oranı riskine ve bu oranda meydana gelebilecek değişikliğe göre belirlenir ve tüm raporlama dönemi boyunca sabit tutulur. Grup yönetimi değişken faizli borçların faizi olan, Libor ve Euribor faiz oranında %0,5’lik bir dalgalanma durumunda ortaya çıkabilecek etkileri hesaplamakta ve üst yönetime raporlamaktadır.

Libor ve Euribor faiz oranında %0,5’lik bir yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda:

Grup’un vergi öncesi dönem karı 226 milyon TL azalacaktır (31 Aralık 2018 döneminde vergi öncesi dönem karı 172 milyon TL azalacaktır). Libor ve Euribor faiz oranının %0,5 düşmesi durumunda ise vergi öncesi net dönem karı aynı tutarlarda artacaktır.

Ayrıca, faiz oranı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu faiz takası sözleşmelerinden dolayı Libor ve Euribor faiz oranlarında % 0,5’lik bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 149 milyon TL artacaktır (31 Aralık 2018 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 177 milyon TL artacaktır). Libor ve Euribor faiz oranlarında % 0,5’lik bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları aynı tutarda azalacaktır.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4) Piyasa riski yönetimi (devamı)*

*b.4.3) Akaryakıt Fiyatı Duyarlılığı*

Not 37’de açıklandığı üzere Grup 2009 yılından itibaren akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım riskinden korunma amaçlı olarak vadeli yakıt alım sözleşmeleri yapmıştır. Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu edilen vadeli yakıt alım sözleşmelerinden dolayı, akaryakıt fiyatlarında %10’luk bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 451 milyon TL artacaktır (31 Aralık 2018 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 315 milyon TL artacaktır). Akaryakıt fiyatlarında %10’luk bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 428 milyon TL azalacaktır (31 Aralık 2018 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 295 milyon TL azalacaktır).

### 37. FİNANSAL ARAÇLAR

(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Standart vade ve koşullarda, aktif likit bir piyasada işlem gören finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri kote edilmiş piyasa fiyatı üzerinden belirlenir.
- Türev araçların gerçeğe uygun değeri, kote edilmiş fiyatları kullanılmak suretiyle hesaplanır. Fiyatların mevcut olmadığı durumlarda, türev araçların (forward ve swap) vadeleri için uygulanabilir getiri eğrisi kullanılmak suretiyle indirgenmiş nakit akımı analizi kullanılır.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**

(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31.12.2019 Bilanço	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yatırımlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kapsamlı Gelir Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar / Zarar Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Maliyet Değeri ile Gösterilen Finansal Yatırımlar	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Kayıtlı Değer	Not
<u>Finansal Varlıklar</u>							
Nakit ve Nakit Benzerleri Finansal Yatırımlar ve	12.328	-	-	-	-	12.328	5
Türev Finansal Araçlar	2.234	789	191	7	-	3.221	6-35
Ticari Alacaklar	3.205	-	-	-	-	3.205	9-10
Diğer Alacaklar	14.001	-	-	-	-	14.001	9-12
<u>Finansal Yükümlülükler</u>							
Banka Kredileri	-	-	-	-	20.506	20.506	7-18
Finansal Kiralama Borçları	-	-	-	-	49.854	49.854	7-18
Kiralama yükümlülükleri	-	-	-	-	9.066	9.066	7-18
Diğer Finansal Yükümlülükler ve Türev Finansal Araçlar	-	304	112	-	113	529	8-35
Ticari Borçlar	-	-	-	-	6.708	6.708	9-10
31.12.2018 Bilanço	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yatırımlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kapsamlı Gelir Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar / Zarar Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Maliyet Değeri ile Gösterilen Finansal Yatırımlar	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Kayıtlı Değer	Not
<u>Finansal Varlıklar</u>							
Nakit ve Nakit Benzerleri Finansal Yatırımlar ve	8.606	-	-	-	-	8.606	5
Türev Finansal Araçlar	2.033	1.270	178	5	-	3.486	6-35
Ticari Alacaklar	3.002	-	-	-	-	3.002	9-10
Diğer Alacaklar	11.497	-	-	-	-	11.497	9-12
<u>Finansal Yükümlülükler</u>							
Banka Kredileri	-	-	-	-	13.791	13.791	7-18
Finansal Kiralama Borçları	-	-	-	-	42.011	42.011	7-18
Diğer Finansal Yükümlülükler ve Türev Finansal Araçlar	-	991	42	-	32	1.065	8-35
Ticari Borçlar	-	-	-	-	5.375	5.375	9-10

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)****(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)**

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Gerçeğe uygun değerleriyle gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin seviye sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 19	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
<b>Finansal varlıklar</b>				
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	579	579	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	89	89	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	102	-	102	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	210	-	210	-
<b>Toplam</b>	<b>980</b>	<b>668</b>	<b>312</b>	<b>-</b>
<b>Finansal yükümlülükler</b>				
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	112	-	112	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	304	-	304	-
<b>Toplam</b>	<b>416</b>	<b>-</b>	<b>416</b>	<b>-</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)****(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)**

Finansal varlıklar	31 Aralık 18	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	1.060	1.060	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	89	89	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	89	-	89	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	210	-	210	-
<b>Toplam</b>	<b>1.448</b>	<b>1.149</b>	<b>299</b>	<b>-</b>
<b>Finansal yükümlülükler</b>				
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	42	-	42	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	991	-	991	-
<b>Toplam</b>	<b>1.033</b>	<b>-</b>	<b>1.033</b>	<b>-</b>

**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri**

Grup'un finansal risk yönetimi stratejisi sağlıklı bir nakit akışı ve likidite teminini amaçlamaktadır. Bu doğrultuda döviz kurları, faiz oranları ve akaryakıt fiyatındaki dalgalanmaların sebep olacağı finansal riskten korunmak amacıyla kur forward ve opsiyonları, faiz swap ve opsiyonları ile akaryakıt swap ve opsiyonlarını içeren türev ürünler kullanılmaktadır.

Grup'un değişken faizli finansal yükümlükleri Not: 36 b.4.2'de açıklanmaktadır. Grup faiz maliyetlerinin karşılanabilir seviyede tutulması amacıyla finansal kiralama yükümlülüklerine ait değişken faiz geri ödemeli ABD Doları, Avro ve JPY borçlarının yaklaşık %49'u için türev ürünlerle riskten korunma işlemi gerçekleştirmiştir. Değişken faizli finansal kiralama yükümlülüklerinden kaynaklanan ve nakit akım risklerine karşı riskten korunma muhasebesine konu edilen bu türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimin riskten korunmada etkin olan kısmı, özkaynaklar altında nakit akım riskinden korunma fonu içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

## TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

### 37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

#### (b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)

Akaryakıt fiyatındaki dalgalanmanın sebep olacağı nakit akışı etkisini yönetmek amacıyla, Grup ilk kez 2009 yılında akaryakıt fiyatı riskinden korunma işlemlerine başlamıştır. Akaryakıt fiyatı riskinden korunma stratejisi zaman içinde edinilen tecrübe doğrultusunda bir kaç kez güncellenmiştir. Son olarak 14 Temmuz 2017'de alınan Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda en fazla gelecek 24 aylık dönemi kapsayacak vadede ve bir sonraki ayın öngörülen yakıt tüketiminin en fazla %60'lık kısmına ulaşacak miktarda riskten korunma işlemleri yapılmaktadır. Ayrıca, söz konusu karar ile ilk defa prim ödemeli opsiyonların da, daha önce kullanılan swap ve maliyetsiz opsiyon yapılarına ek olarak, işlemlerde kullanılabilmesi öngörülmüştür. Strateji gereği piyasa koşulları ve beklentileri dinamik bir şekilde analiz edilmekte olup, riskten korunma vadesi, oranı ve kullanılacak ürüne bu doğrultuda karar verilmektedir. Bu değişiklikler ile akaryakıt fiyatı riskinden korunma stratejisi daha esnek ve piyasa koşullarına daha uyumlu bir hale gelmiştir. Yapılan riskten korunma işlemleri ile akaryakıt maliyetinin tek bir fiyatta sabitlenmesi veya belirli bir bant aralığında kontrol edilmesi hedeflenmektedir. Nakit akış riskinden korunma amaçlı yapılan akaryakıt fiyatı riskinden korunma sözleşmelerinin gerçeğe uygun değerinin etkin kısmı, diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve riskten korunma muhasebesine uygun olarak özkaynaklar altında nakit akış riskinden korunma fonunda gösterilir.

Grup'un gelir ve giderlerini oluşturan para birimleri arasındaki farklılık döviz kuru riskine neden olmaktadır. Döviz kurlarındaki dalgalanmaların sebep olacağı finansal riskin yönetilebilmesi amacıyla, Grup ilk kez 2013 yılında döviz kuru riskinden korunma stratejisi uygulamaya başlamıştır. Zaman içinde edinilen tecrübe ve ihtiyaçlar doğrultusunda söz konusu strateji 2015 ve 2018 yıllarında güncellenmiştir. Grup temel olarak USD ve TRY'de kısa pozisyona, EUR'da ise uzun pozisyona sahip olduğu için oluşturulan strateji temel olarak USD ve TRY'deki kısa pozisyonun EUR'daki uzun pozisyon ile azaltılmasını amaçlamaktadır. Bu bağlamda, EUR/USD döviz kuru kaynaklı riskten korunmak için, en fazla gelecek 24 aylık dönemi kapsayacak vadede ve bir sonraki ay için tahmin edilen kısa USD pozisyonunun en fazla %60'lık kısmına ulaşacak miktarda forward ve maliyetsiz opsiyon ürünlerini kullanarak işlemler yapılması kararlaştırılmıştır. Benzer şekilde, EUR/TRY döviz kuru kaynaklı riskten korunmak için, maksimum vade ve oran sırasıyla %50 ve 18 ay olarak belirlenmiştir. Bu işlemlerde ise sadece forward ürününün kullanılması öngörülmüştür. Strateji gereği piyasa koşulları ve beklentileri dinamik bir şekilde analiz edilmekte olup, riskten korunma vadesi, oranı ve kullanılacak ürüne bu doğrultuda karar verilmektedir. Bu işlemler ile ilgili döviz kurlarının tek bir seviyede sabitlenmesi veya belirli bir bant aralığında kontrol edilmesi hedeflenmektedir. Nakit akış riskinden korunma amaçlı yapılan döviz kuru riskinden korunma sözleşmelerinin gerçeğe uygun değerinin etkin kısmı, diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve riskten korunma muhasebesine uygun olarak özkaynaklar altında nakit akış riskinden korunma fonunda gösterilir.

2018 itibarıyla, yatırım finansmanı için kullanılan Japon Yeni, İsviçre Frangı ve Avro para birimlerinden olan finansal kiralama yükümlülükleri, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins döviz gelirleri nedeniyle maruz kalınan kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmıştır. Grup'un Avro ve İsviçre Frangı cinsinden geliri yükümlülüklerini karşılamaktadır, Japon Yeni geliri ise yükümlülüklerinin %49'unu karşılamaktadır. Bu kapsamda olan kredilerin ödemelerinden ortaya çıkan kur farkları özkaynağa alınmaktadır ve diğer kapsamlı gelirden gösterilmektedir.

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI****31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)****(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla yukarıdaki işlemler dolayısıyla girmiş olduğu türev araçlar ve bakiyeleri aşağıda sunulmuştur:

<b>Varlık ve yükümlülüklerde yer alan türev araçlar 31 Aralık 2019</b>	<b>Pozitif gerçeğe uygun değer</b>	<b>Negatif gerçeğe uygun değer</b>	<b>Toplam</b>
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen sabit faiz ödemeli/değişken faiz almalı faiz takas sözleşmeleri	-	(202)	(202)
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	-	-	-
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt dört bariyerli bantları	187	(85)	102
Riskten korunma işlemine konu olan çapraz kur sözleşmeleri	23	(17)	6
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	210	(304)	(94)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan çapraz kur takas sözleşmeleri	98	-	98
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takas sözleşmeleri	4	(25)	(21)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	0	(87)	(87)
Riskten korunma işlemine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	102	(112)	(10)
<b>Toplam</b>	<b>312</b>	<b>(416)</b>	<b>(104)</b>

**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)****(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

31 Aralık 2018	Pozitif gerçeğe uygun değer	Negatif gerçeğe uygun değer	Toplam
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen sabit faiz ödemeli/değişken faiz almalı faiz takas sözleşmeleri	1	(178)	(177)
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	2	-	2
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt dört bariyerli bantları	175	(624)	(449)
Riskten korunma işlemine konu olan çapraz kur sözleşmeleri	32	(189)	(157)
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	210	(991)	(781)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan çapraz kur takas sözleşmeleri	62	-	62
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takas sözleşmeleri	9	(39)	(30)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	18	(3)	15
Riskten korunma işlemine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	89	(42)	47
Toplam	299	(1.033)	(734)

**Özsermayede yer alan türev araçlar**

31 Aralık 2019

	Akaryakıt riski korunması	Faiz riski korunması	Kur riski korunması	Toplam
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değer farkı	102	(202)	23	(77)
Finansal riskten korunma fonundan finansal giderlere sınıflanan tutarı	-	2	-	2
Akaryakıt riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	(43)	-	-	(43)
Kur riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	-	-	1.386	1.386
Toplam	59	(200)	1.409	1.268
Ertelenmiş vergi etkisi	(13)	44	(282)	(251)
31 Aralık 2019 itibarıyla Finansal Riskten Korunma Fonu	46	(156)	1.127	1.017



**TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**  
**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait**  
**Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**  
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

**37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**

**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

<b>31 Aralık 2018</b>	<b>Akaryakıt riski korunması</b>	<b>Faiz riski korunması</b>	<b>Kur riski korunması</b>	<b>Toplam</b>
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değer farkı	(447)	(177)	(166)	(790)
Finansal riskten korunma fonundan finansal giderlere sınıflanan tutarı	-	4	-	4
Akaryakıt riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	(110)	-	-	(110)
Yabancı para çevrim farkları	-	-	879	879
<b>Toplam</b>	<b>(557)</b>	<b>(173)</b>	<b>713</b>	<b>(17)</b>
Ertelenmiş vergi etkisi	123	38	(143)	18
31 Aralık 2018 itibarıyla Finansal Riskten Korunma Fonu	(434)	(135)	570	1

**38. RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR**

İstanbul Havalimanı'nda yürütülmekte olan akaryakıt faaliyetleri kapsamında, akaryakıt ikmal tesislerinin işletilmesinden sorumlu olan İGA Havalimanı Akaryakıt Hizmetleri Anonim Şirketi'ne, sermaye artırımını suretiyle %25 hissedar olunmuştur.

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) nedeniyle İran, Irak, İtalya ve Güney Kore seferleri 10 Mart'a kadar iptal edilmiştir. Ayrıca Çin'in Xi'an, Guangzhou ve Şangay şehirlerine gerçekleştirilen seferler 29 Mart tarihine kadar iptal edilmiştir. Pekin seferleri 09 Mart tarihine kadar iptal edilmiş olup sonraki dönem için ilgili otoriteler ile görüşmeler devam etmektedir.

**39. FİNANSAL TABLOLARI ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN YA DA FİNANSAL TABLOLARIN AÇIK, YORUMLANABİLİR VE ANLAŞILABİLİR OLMASI AÇISINDAN AÇIKLANMASI GEREKEN DİĞER HUSUSLAR**

Yoktur.